

CONCORDIA

ENSJ
Riiklik Avelik
Raamatukogu

Tilattavana kauttamme.

- HERDER: »Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit.» Geb. Rmk. 7:70 (+ ulkomaan korotus kaikissa.)
- BIERLING: »Molieres Ausgewählte Werke» geb. Fmk. 8:50.
- ZAPP: »Das Liebesleben eines deutschen Jünglings.» geb. Rmk. 11:—
- KAUTSKY: »Terrorismus und Kommunismus.» In russischer Sprache geb. Rmk. 8:—
- STÖRRING: »Die sittlichen Forderungen und die Frage nach ihrer Gültigkeit» geb. Rmk. 8:—
- VON DER GOLTZ: »Meine Sendung in Finland und im Baltikum». In Vorbereitung.

Suomalainen Kirjakauppa O. Y.

Helsinki. Aleksanterinkatu 15.

Internacia laboro postulas internacian lingvon!

ESPERANTA FINNLANDO

ilustrata revuo internacia, estas rekomendata al la junularo de l' Nordo.

Jara abono: Finnlando Fmk 12, Estonia Fmk 14:50, Skandinavio 6 Kr.

Representantoj: Svenska Esperantoförlaget u. p. a. Stockholm, 1.

Norvega Esperantoligo, Akerbakken 25, Kristiania.

Esperanto- oficejo Finnlanda, It. Teatterikuja 3, Helsinki.

Spesimenoj senpage

SALAMA nopeasti edistynvä suomalainen
HENKIVAKUUTUSYHTIÖ

Vakuutuskanta 31. 12. 19 yli 230,000,000 mk.

ILMOITAKAA CONCORDIASSA.

CONCORDIA

Pohjoismaiden henkinen
ja toverillinen yhteys.

„Concordia res
parvae crescunt“

NUMERO 2—3

POHJOISMAIDEN KOULUNUORISON
ÄÄNENKANNATTAJA

MAALIS—HUHTIKUU
1920

Koululaisten harrastuksista.

I.

Kouluikä on varmaankin se aika elämästämme, jolloin harrastuksemme ovat monipuolisimmat, se on se aika, josta enemmän muistoja elämäntaivaltamme varten keräytyy ja joka varsinaisesti elämänsuuntamme määrää. Tämä harrastusten monipuolisuus johtuu suorastaan asiain luonnosta, koskapa nykyaikaisen koulujärjestyksen mukaan kaikki oppilaat ovat velvolliset määrätyllä ajalla ja määrättyssä järjestyksessä perehtymään sangen moneen erilaiseen tieteeseen ja taiteeseen. Olot ovat siis suuresti muuttuneet siitä, kun vanhalla ajalla kouluopiskelussa alkeistietojen lisäksi rajoituttiin melkein yksinomaan runouden ja puhetaidon opiskeluun. Nykyaikainen koulumuoto saattaisi ehkä tämän pakollisen hajanaisuuden johdosta vaikuttaa tympäisevästi oppilaihin, mutta nuorison pyrkivä mieli ehkä kuitenkin useimmissa tapauksissa pääsee voitolle laskien mitä moninaisimmat harrastukset valloilleen. Kelläpä ei olisi runon- tekeleitä kouluajoiltaan; onpa toisilla kokonaisia draamoja jai romaanitakin, joita on saatettu yhteisvoiminkin kyhätä. Kukapa ei olisi ympyrän neliöimistä harrastanut tai yrittänyt jakaa mielivaltaista kullmaa kolmeen yhtä suureen osaan. Postimerkkien keräilyllä, kaikkinaisella urheilulla, fysikaalisten, erittäinkin sähkökokeitten tekemisellä, lausunnalla, soitannolla ja shakkipelilläkin on melkein kullakin aikansa vilkkaan koululaisen harrastuspiirissä. Nämä harrastukset tietysti vaihtelevat eri aikoina ja ovat erilaisia eri ikäkausina sekä pojilla että tytöillä. On sen vuoksi mielenkiintoista saada jonkinlainen yleiskatsaus siitä, minkälaiset harrastukset nykyään eri ikäkausina ovat vallalla, jotta saattaisi verrata näin saatua tulosta muualla ja eri aikoina saavutettuihin tai saavutettaviin tuloksiin. Omasta puolestani olen yrittänyt saada tällaista yleiskatsausta panemalla toimeen kirjallisia kyselyjä eräissä pääkaupungin kouluissa. Näitä kyselyjä on suoritettusekä tyttö- että poika- ja yhteiskoululuokilla melkein kaikilla asteilla, ja on täten alun toista-

AR

SP25143

KIRJALLINEN KOKOUS

kymmentä luokkaa, noin kolmisen sataa oppilasta, saanut lausua mielipiteensä. Tämä on tosin vielä sangen rajoitettu määrä, mutta näittenkin vastaukset antanevat jo silti jonkinlaisen kuvan nykyajan koululaisten harrastuspiiristä.

Selostaessani näitä vastauksia haluan ensinnä esittää muutamia lausuntoja, jotka koskevat juuri sitä laitosta, jonka tehtävänä on koululaisten harrastusten virittäminen ja ylläpitäminen, nim. toverikuntaa. Tätä koskeva kysymys on tietysti saatettu tehdä vain ylimmillä asteilla, jolloin koululaisilla vasta saattaa olla kokemuksen avulla perusteltu mielipide asiasta. Kysymys kuului: »Mitä hyötyä on toverikunnasta?» Mielipiteet osoittautuivat hyvinkin eriäviksi, sekä myönteisiksi että kielteisiksi. Alkaakseni jälkimmäisistä, menee puolisenkymmentä vastausta siihen suuntaan, ettei toverikunnasta »sen ollessa nykyasteella» ole mitään hyötyä; erään mielestä »sillä on jopa pahentava vaikutus, se panee nuorukaisen alhaiset vaistot liikkeelle». Eräs sanoo suoraan: »En ole kertaakaan käynyt toverikunnassa enkä siitä niinmuodoin mitään hyötynyt.» Toiset ovat epäröivällä kannalla. Niinpä eräs 17-vuotias tyttö kirjoittaa: »En oikein osaa sanoa, mitä hyötyä minulla on ollut konventeistamme. Minä kyllä olen kuulunut toverikuntaan jo viime vuonnakin ja nytkin olen siihen liittynyt, mutta en tiedä mikä siihen on synnä, että meidän konventeissamme aina on ollut hyvinkin kuivaa, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta; taitaa olla synnä huono toverihenki ja välinpitämättömyys niiden puolelta, jotka voivat ohjelman hommaan ottaa osaa. Niin, mielelläni kuuluisin edelleenkin toverikuntaan, jos vain niiden hommasta tulee mitään, sillä eihän konventeissa aivan hukkaankaan vietä lauantai iltaansa, aina siellä saa kuulla jotain kehittävää ja opettavaa, mutta nyt en todellakaan osaa sanoa, mitä olen tähänastisista konventeista hyötynyt.» Eräs toinen samanikäinen neitonen ilmaisee ajatuksensa seuraavin sanoin: »On ehkä väärin sanoa: en mitään, sillä ei ole mitään, mistä ei saisi mitään. Tosin siellä saisi olla jotain syvempää ja mieleenpainuvampaa kuin tähän asti.» Selostaakseni vihdoon myönteisiä vastauksia, lausuu eräs 19-vuotias nuorukainen: »Toverikunta yleensä on koulussa se voima, joka herättää toveruushenkeä samalla kun se antaa virkistystä viikon töiden jälkeen.« Eräät toiset samanikäiset luettelevat yksityiskohteisempia etuja kuten »seurustelu», «henkinen kohoaminen», »se teroittaa arvostelukykyä ja nopeaa ajattelua», »toverikunta on kouluisille mukava paikka opetella esiintymään julkisesti», »se saa aikaan jonkinlaista itsenäisyyden tunnetta, itseensä luottamista», »kehittää yläluokkalaisia esiintymään ja varmentaa heitä kaikin puolin» (17-vuotias), »antaa jäsenilleen tilaisuuden kehittää luontaisia taipumuksiaan ja yhdistää jäsenensä toverilliseen, hupaiseen

kumppanuuteen« (17-vuotias), »kehittää yhteistoimintaa, edistää esiintymiskykyä ja innostaa toimintaan toisten hyväksi« (16 vuotias), »kehittää yhteiskunnassa välttämättömiä taitoja ja kykyjä, toimintahalua y. m. (16-vuotias) »yhteiskuntatoiminnan ensimmäinen edelläkävijä». Eräs 15-vuotias neitonen on koonnut vai-
kutelmansa seuraavaan viiteen pykälään:» 1) Oppii esiintymään, 2) oppii keskustelemaan, 3) oppii toimeenpanemaan juhliä, 4) oppii tuntemaan toverinsa uusilta puolilta, 5) jos on joitakin arvokkaampia keskustelujä, niin voi tehdä hyviä päätöksiä ja koettaa toteuttaa niitä».

Kaikkein useimmat vastauksista suhtautuvat, kuten jo tästäkin ilmenee, sangen myötätuntoisesti ja suurella harrastuksella toverikuntaan. Huomattava on varsinkin sen yhteiskunnallisen merkityksen selvä käsittäminen.

Kalle Sandelin.

Soome rootsikeelse hariduse Soome isamaaline tähtsus.

Kõne, pidanud Soome Koolinoorsooliidu suvekongressil Porvoos 1917
proua Ester Linnankoski.

Austatud Liidu liikmed!

Kui olen Soome Koolinoorsooliidu piirides valinud oma ettekande aineks Rootsi hariduse ehk õigemini meie maa rootsikeelse hariduse ajaloolise tähtsuse, siis olen seda teinud nii mitmelgi põhjusel.

Oleme ju nüüd Runebergi linnas, tema, kes rootsikeelse isamaalise luule edustajana on andnud meie rahvale kõige suurema väärtuse, kasvatanud täielikke sugupõlvi, nii soome-, kui ka rootsikeelseid, vaatama meie maad ja rahvast isamaa-armastuse valgusel.

Pääle selle on rootsikeelne haridus veel isiklikult lähedal nii mõnelegi meist. Mõni on ehk veel kodust, mis algupäraselt on Soome tõugu, milles vanemad, ehk ka õed ja vennad on tarvitanud Rootsi keelt kodukeelena, ehk küll ajavaimu ja meie rahva ja isamaa õnne nõudmisel on jälle omaks võtnud esi-isade ja Soome rahva enamuse keele. Mõni meist ehk kuulub veel nende hulka, kes on otsustanud kõrvale heita keelilise rootsimeelsuse ja anda oma vaimu ja jõu soomemeelsele Soomele. Ehk on sellelt seisukohalt vaadates huvitav silmapilguks peatada lähemalt järel vaatama, kui tähtsaks võib nende üksikute teguviisi Soome-isamaaliselt seisukohalt vaadates pidada.

Ajalooline arenemine, jõudes määratud punktini, pööras välja Rootsi umbkotist, kultuuritöö hakkas teenima terve rahva kasusid, ja see rahvas oli Soome rahvas. Aga need mehed, kes selle tõusva, uue aja aateid selleaegse Rootsi haridust saanuile haritlasile seletasid ja valgustasid, olid veel keele poolest rootslased ehk jälle olid saanud oma hariduse Rootsi keeles.

See oli suurte meeste külviaeg, kes Soome aja tulemist meile ettevalmistasid ja kelle hulgast ülemineku ajalt teistest silmator-kavamini hiilgasid nimed Lönnrot, Snellmann, Runeberg, Topelius. Ja veel varemal ajal olid Franzén, Porthan, Arvidson, ja muud meile Soome rahvuslust paljastanud.

Tunnen oma lapsepõlvest ühte meest, harilikku väikekodanlast, aga aatelist ja patriootilist, kes väiksele tütrele põlvepikkusest pääle õpetas ja korrata lasi Rootsi keelel — sest seegi mees oli keele poolest rootslane: »kui kasvad suureks, pea meeles, et oled soomlane, pea meeles, et Soome on soomemeelne, pea meeles, et ametnik on oma rahva sulane!»

Mikspärast see mees, see väikekodanik ütles nii? Kust oli ta need aated saanud?

Aga uus aeg ja selle nõudmised on juba soomestanud põlvedele oma olla matnud Rootsi esi-aja tähtsuse ja keelevõitlus ja õigusevõitlus nendega, kes on pidanud kinni rootsimeelsusest, on veel enam katkestanud ja halvemaks muutnud vahekorra meie maal asuva rootsimeelsusega. Nii on ise see endise aja Rootsi kultuur sattunud suure arvustuse alla. Meie teame, et on eitatud selle aja õiget isamaalist tähendust, juba on ka Runebergi seisukoht rahvaluuletajana pandud kahtluse alla.

Pole sugugi ükskõik missugusele seisukohale asume ajaloolise mineviku suhtes, kas armastame, või vihkame neid tegijaid, kes igal juhtumisel on olnud praegust aega loomas. Sellest on mõned kuud tagasi kui kõige Soome rahva vanema mälestusmärgi pidul on ütelnud oma arvamist keegi soomemeelsuse juhtivaist mehhist.*) Meil on, ütles ta, ei ainult Kalevala, vaid ka rootsiaja arenemine. Runeberg ja Topelius kuuluvad vaimliselt soomemeelsessegi Soome ja liituvad lahutamata praeguse rahvuslise seisukorra loomisega. Siia kuulub ka terve Rootsi valitsuse Kesk- ja Uue aja pikk ajajärk, mis ajalooliste mälestusiga ja kompetega on praeguse ühiskonna ja kultuuri põhi.

Kõik haridus on alguselt väljaspoolt tulnud, vägivallega rahvale pakutud. Ajaloolises valguses näeme rahvaid ühe teise järel astuma esile täide saatma oma ülesandeid. Nad laenevad teistelt hariduskeele, kombed ja ühiskondlised seadused ja asutused,

*) Valitsusnõunik J. R. Danielson-Kalmari Kalevala pidul 1917.

kuni see kõik nende omaks juurdub ja ümberrahvustub. Nii Idamaad, Kreeka, Rooma riik ja selle varemeil sündinud uued riigid ja rahvad. Võime siis ühineda Rootsi luuletaja Esaias Tegneri sõnadega tema kuulsas tervituskõnes Rootsi akademiasse astumise puhul:

»All bildning står på ofri grund till slut,
Blott barbari't var engång österländskt.*)

Teisiti öeldes: See inimkonna üleüldine arenemine; mis avaldub praegu haritud rahvaste juures, on aastasajade pärandus, mis on rännanud rahvalt rahvale. Ja kui Soome järjekord tuli astuda sellesse ühisesse hariduspiiri, sündis see Rootsi kaudu, kes Venemaaga meie maa eest võideldes võidule sai. Nõnda algas Rootsi riigi mõju meie ühiskonna moodustuse pääle, mis siis jätkus pikki aastasadu.

Kuidas moodustus see mõju, eriti silmas pidades tema Soomeisamaalist tähendust?

Keskaegse Rootsi järele tuli meil kiriklisel alal nagu mujalgi, valitsema Ladina keel ja ühiskondlisel ja seaduslisel alal Rootsi keel. Ja et meie maa aastasaduks jäi Rootsi makonnaks, on see mõju seda tuntavam. Meie maad valitseti säält ja ametnikkudest oli tuntav osa säält pärit.

Aga Uueaja usupuhastuse Rootsi kaudu saime meie Soome kirjakeele Agricola Soome aabitsa, palveraamatu j. t. kaudu. See oli kiriklisel alal; mujal valitses veel Rootsi keel, ka soomemeelse rahvaga läbikäies.

Aastal 1640 kinkis meile Rootsi haridusharrastus niigi tähtsa hariduse vahendi, kui Turu Ülikooli. Selle asutas Rootsi krahv Pehr Brahe, selle professorid tarvitasid õpetuskeelena Ladinat ja Rootsi, aga selle tähtsus oli üldrahvaline.

Aastal 1642 ilmus soomekeelne piibel ja saime esimese Soome trükikoja. Kirjaoskust laotati Soome rahva seas laiali. See oli Saksamaalt lagunenud usupuhastuse aate taoline, mis meile tuli suuremalt jaolt Rootsi kaudu.

Sellest pääle lähevad ja lagunevad kõik isamaalised voolud Turu Ülikoolist. Ja säält natuke üle 100 aasta ülikooli asutamise järele, algas Henrik Gabriel Porthani põhjapanev töö Soome-isamaalise kulturi hääks. Porthan, kes Ladina ja Rootsi keeles kirjutas Soome rahvalaulest, ajaloo, maateadusest j. m. sai õpilasi ja järelkäijaid terves Soomes.

*) Tuli vägivallaga maale haridus, omapärane, kodumaaline on ainult metsikus.

Porthani isamaalisi harrastusi pildistab laul, mille ta kirjutas eeskõneks oma asunud Auroorseltsi lehte »Tidningar utgifvna af ett sällskap i Åbo», millest järgnev väljavõte:

Du folk af skytisk stam och nordens äldste ätter,
 hvars snilles eid ej släcks af landets snö och is,
 som uti vett och dygd en grundad ära sätter,
 kom, låna oss ditt ljus till fosterlandets pris!
 Du ungdom, Finlands hopp, kom att din tanke öfva,
 att täfla på den ban, som öppnas här för dig,

att odla upp din smak, att snillet styrka pröfva,
 att låta grundlighet med fågring pryda sig!

 Vårt land ännu ej känns, dess teckning vanställd
 i språket saknas rykt, i våra häfder ljus;
 finnes, ej utan samlad flit den kunskap däri vinnes,
 som räddar älderns spår från glömskans djupa grus.

(Sa sküütide hõimrahvas, Põhjala vanemast suguvõsast, kelle anderikkuse tuld isegi maa lumi ja jää pole võinud kustutada. Sa teadmist ning hädust omistav rahvas, tule siia, anna oma sisemine valgus isamaale eluks. Noorsugu, Soome lootus, tõuse üles harima oma mõtet, arendama maitset, järelkatsuma anderikkuse võimu. Oma tundmust kasvata ja mõistuse võimu proovi järele, et eeskuju ei jääks kõhnaks, ega aade nõrgaks. Meie maa on ilma kuulsuseta, meie keel võhivõõrastele tundmata, ämaruses meie muinasus. Sellest unustusehõlmast meid päästa maailmale et või muu, kui üksmeel, vaimustuse südikus).

Soome isamaalisele kultuurile oli põhi pandud.

Porthan äratas armastust maa vastu. Franzén, kes noore üliõpilasena asus eelmise korteris, laulis selle oma lauludes avalikuks. Porthan algas nägemata ühisvaimu mõjul oma uurimisi Soome ajaloo ja loodusest. *J. W. Snellmann*, meie rahva suur ärataja, nimetas seda nägemata ühisvaimu *rahvavaimuks*. Ta sai mõjuva äratushüüdega osa Soome haritud kihist Soome rahvahinge teid käima, liites neid Soom patriotismi liikumisse, kelle esimeseks ülesandeks oli Snellmanni meelest soomekeelsete haritlaste loomine.

J. L. Runebergis paneme tähele kõiki neid pooli, mis moodustavat rahvustunde. Ja samuti kui J. W. Snellmann valitsuse alal, nägi ta hariduse väärtust rahva seas ja maal luuletuste valgusel. Tema »Saarijärven Paavo»*) ja »Hirvenhihtäjät»**) olid kui uus nägemus Soome rahva hinge, tema »Vänrikin Stoolin tarinat»***) mõjuvad rahvuslise kangelaslikkuse ülistuslauludena, mis lagunesid laiali ka kõige madalamasse onnidesse. Võime ehk ütelda, et just nende Rootsi asukoht mõjus omal ajal Soome isamaalise asja hääks.

*) »Saarijärve Paavo». **) »Pödrakütid». ***) »Lipnik Stooli muinasjutud».

Nii on meie maa rootsikeelsel haridusel osa soomekeelse hariduse loomises. Tahaksin ehk üteda, et Runebergi ja Snellmanni kaudu on Rootsi haridus meie maal oma ülesande Soome hariduse juhtijana lõpulikult täitnud. Soome rahvusline haridus seisab juba omal jalul, see pole enam lapse seisukorras, vaid valitsejana omas majas. Meist soomlasist enestest rippub ära nüüd selle laulu täielikkus, mis praegu meie sünnimaal kõlab.

Kaksi viikkoa Tallinnassa.

Laivayhteys Helsingin ja Tallinnan välillä oli jääesteiden tähden katkennut. Näytti siltä kuin ei Suomen Koulunuorisoliitto voisiakaan Eesti Koolinooriso Liit'in kutsusta lähettää ainoatakaan edustajaa Viron toiseen koko maata käsittävään opiskelevan nuorison kongressiin, joka oli määrä pitää Tallinnassa 3, 4, 5 päivänä tammikuuta 1920.

Olin juuri saapunut maalta joulua viettämästä, kun minulta kysyttiin, olenko valmis lähtemään jo heti seuraavana päivänä eräällä ranskalaisella sotalaivalla, jossa mahdollisesti olisi tilaisuus päästä Suomenlahden yli. Olin tietystikin muuten valmis paitsi, että ulkomaanpassini, jonka saamista varten nykyään tarvitaan runsaasti aikaa sekä kenties vielä enemmän kärsivällisyyttä, ei ollut vielä läheskään kunnossa. Mutta ystävällisten ihmisten tarmokkaan avun johdosta kävi kuitenkin niin, että parissa tunnissa olin saanut kaikki asianmukaiset paperit matkaa varten, ja kävipä vielä niinkin hyvin, että Väinämöinen lähti avaamaan väylää tuolle ranskalaiselle sotalaivalle, joka muuten oli helsinkiläisille tuttu „Téméraire”, joten siis ei tarvittukaan erinäisiä ulkoministeriön suosituksia, vaan vain piletti Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön konttorista ja niin olin valmis matkalle.

Muut edustajat eivät ennättäneet saada passejaan kuntoon, joten jouduin ainoaksi Suomen edustajaksi.

Kiire oli minulla vuoden 1919 viimeisen päivän aamuna rientäessäni kohti Hietalahden satamaa, josta Väinämöisen piti muutamaman minuutin päästä lähteä. Tulin Hietalahteen, vaan enpä siellä löytänytkään sitä mitä etsin, vaan vihdoin ja viime hetkessä Jätkäsaaren satamasta monen laivan ja lautan takaa. — En ollut yrittänyt viedä yhtäkään lankarullaa enkä tupakkalaatikkoa salaa Viroon, joten tullimiehetkin katsoivat minut kelvolliseksi ulkomaan matkan tekijäksi. — Kylmästi tuulla tuprutteli, mutta silti en malt-

tanut mennä lämpimään salonkiin, vaan jäin kannelle katsomaan, miten Väinämöisen sivuilta ja keulasta jää kevyesti särkyi, ja niin vapautui Téméraire jään kahleista lähtien vanavedessä seuraamaan Väinämöistä halki jäisen meren.

Matkustajia oli harvinaisen vähän, mutta silti sain kuulla monta kieltä. Oli pari englantilaista — missäpähän heitä ei olisi — useita virolaisia liikemiehiä matkalla kotimaahansa, eräs ranskalainen, eräs Suomen ruotsalainen sekä muutamia suomalaisia, joihin minäkin lukeuduin.

Kun päästiin selvälle meren selälle, alkoi vakaa Väinämöinen keinua. Se oli minusta hauskaa, vaikka olenkin harvoin merellä ollut. Kiipesin ylös kannelle, josta löysin suojaisen paikan. Edessäni näin vapaan meren, jonka vaahtopäisiä aaltoja Väinämöinen halkoi. Ylpeinä, päät pystyssä löivät aallot laivan kylkeen ja vain harvat pääsivät kannelle kurkistamaan.

Kuudetta tuntia kului, ennenkuin saavuttiin Tallinnan pimeään satamaan. Pieni moottorivene tuli vastaan ilmoittamaan satamapaikan ja pari kirkasta valonheittäjää tarkasteli Väinämöisen kantta ja kylkiä. Poliisi- ja tulliviranomaiset olivat vastassa. Kulluneeseen ryssän soltun sinelliin ja karvamysyyn puettu mies tarkasteli matkatavarani, ajattelin: ryssäkö tuo, mutta sitten kuulin eesti keelt.

Laivasta ensiksi maihin päässeet valtasivat ne harvat ajurit, jotka olivat vastassa. Niin lähdin kävelemään kohti kaupunkia taskussani suosituskirje erääseen virolaiseen perheeseen. Kuljin useiden englantilaisten ja ranskalaisten sotalaivojen ohi. Pimeää oli, ei palanut satamassa valoja. Vihdoin sain ajurin, joka muutamasta kymmenestä markasta suostui viemään minut perille. Hyvä oli hevonen ja pehmeä istuin, niin että matka sujui hyvin. Pitkin kapeita, puolipimeitä katuja, joilla näkyi siellä täällä jalankulki- ja, ohi mahtavan komean Toompean linnan, jonka tunsin näkemäni kuvan perusteella, kulki matkamme.

Niin saavuin määräpaikkaani. Kolkutin ovelle, annoin kirjeen ja kohta kutsuttiin minut ystävällisesti sisälle. Talon isäntä ymmärsi ja puhui suomea, joten pian unohdin vieraan tuntoni. Kohta tutustuin koko perheeseen ja sain tehdä tuttavuutta tyttären kanssa. Saksaa täytyi puhua ja kyllähän nuoret ymmärtävät toisiaan —

Illaksi, oli näet uudenvuoden aatto, saapui vieraita ja niin tutustuin heti useihin sivistyneisiin virolaisiin. Yhdessä leikittiin monta hauskaa leikkiä, valettiin tinaa ja selitettiin yhteisesti jokaisen valanteen merkitystä. Tunsin itseni kuin jo vanhaksi tutuksi perheessä.

Seuraavana päivänä olin kutsuttu erääseen virolaiseen perheeseen pieniin kutsuihin. Ystävällisesti vastaanotettiin ja kaikki ky-

syivät yhtä ja toista Suomesta ja suomalaisista. Kysyivät, miksi Mannerheim on syrjäytetty, siihen vastasin, porvarin tavoin, että vielä häntä kerran tarvitaan —. Mainitsivat ihaillen yhtä ja toista Ekströmin pojista. — Eräs virolainen panssarijunan (soomus-rong) upseeri, joka juuri oli palannut Narvan rintamalta kertoi paljon mielenkiintoista sieltä.

Talon miellyttävä nuori rouva tuli kutsumaan kahville. Pöytä oli mitä runsaimmilla herkuilla varustettu. Kahvia, joka yleensä Virossa on mustaa ja väkevää, tarjottiin runsaasti. Vielä muistan ne kaakut ja leivokset —.

Kahvin jälkeen aloimme kaikki, vanhat ja nuoret, yhdessä leikkiä. Paljon iloa tuottivat pantinlunastukset. Talon isännän piti istuessaan pullon päällä panna lanka neulan silmään, ja se ei ollutkaan helppoa. Leikin lomassa laulettiin virolaisia kansan- ja seuralauluja. Ilta kului oikein hauskasti ja huomasiin kaikesta, että virolaiset ovat paljon vilkkaampia ja puheliaampia kuin suomalaiset.

Kiitollisena puristin vieraanvaraisen emännän ja isännän kättä, jotka pyysivät tulemaan vielä kerran, ennenkuin Suomeen lähden.

Seuraavana päivänä olin koko perheen kanssa kävelemässä Tallinnaa katsomassa. Näin Estonia-teatterin, tuon Tallinnan komeimman rakennuksen, johon piirustukset laati suomalainen arkkitehti. Estonian edessä olevalla torilla oli 1905 ammuttu useita kymmeniä henkilöitä, joiden muistona oli torilla pieni vähäpätöinen, puinen muistomerkki, joka odotti seuraajaansa, suurta, komeaa muistopatsasta. Kuulin, että Estonia-teatterin katot oli ikäänkuin symboliksi tehty ruumisarkun kantta muistuttaviksi.

Tulimme laajaan puistoalueeseen, Katariinan puistoon, joka muistuttaa Helsingin Kaivopuistoa uusine huvilantapaisine rakennuksineen ja leikkikenttineen. Siellä sijaitsi entinen kuvernöörin komea palatsi, joka nyt oli muodostettu taidemuseoksi.

Sain tutustua harmaahapsiseen, Viron huomattavimpaan kuvanveistäjään Weissenbergiin, jolla oli asuntonaan eräs palatsin rakennuksista. Huolimatta vanhuudestaan oli ukko vielä pirteä ja useat tekeillä olevat veistokset osoittivat, ettei häneltä työkyky ollut vähentynyt. Osa taidemuseosta oli täynnänsä juuri hänen teoksiaan. Näin Kalevipoegin, Wanemuisen, Hamletin, Romeon ja Julian, ihanan marmori-Venuksen ja monta muuta veistosta, jotka kaikki osoittivat tekijänsä taitoa.

Puistossa sijaitsi myös Pietari Suuren maja, jonka hän oli rakennuttanut itselleen ja asunut siinä puolisoineen yhden kesän. Näin hänen vastaanottohuoneensa, jossa sisustuksena oli iso pöytä arvokkaine tuolineen sekä pari sängen monilokeroista kaappia. Näin ruokailuhuoneen pitkine pöytineen ja tuoleineen. Näin

makuuhuoneen, jossa sijaitsi kaksi vuodetta. Toinen komea, katto-päälyksinen keisarin ja keisarinnan yhteinen, toinen vähäpätöinen kolmea adjutanttia varten. Saman katon alla sijaitsi vielä oikein suomalainen sauna, jonka kiuas kyllä oli herraskaisempi kuin meikälaisten maalaissaunojen. — Vähään silloin tyytyi suuren Venäjän keisari.

Lauantaina tammikuun kolmantena kello kaksitoista alkoi Viron koulunuorisokongressi vanhassa kauppiassäädyn, nykyisen „Tallinna Teknikum'in” komeassa, valkoisessa salissa. Osanottajia oli saapunut runsaasti kaikkialta Virosta. Virolaisia edustajia oli 123. Parhaiten olivat edustettuina niinkuin luonnollistakin Tallinna ja Tartto. — Sali oli aivan lämmittämätön, joten useimmat pitivät päällysvaatteensa yllä. — Tutustuin useihin kokouksen osanottajiin, etupäässä kumminkin neitosiin. —

Viron koulunuorison johtavin henkilö A. Juhanson Tartosta avasi juhlallisella, mutta pessimistisellä puheella kongressin.

Sivistysministeri kunnioitti kongressia tuomalla lyhyessä puheessaan tervehdyksensä. Samoin opettajain taholta tervehdittiin kongressia.

Valittiin kolme puheenjohtajaa ja kuusi sihteeriä, tunnustettiin kongressi päätösvaltaiseksi, valittiin valtakirjojen tarkastustoimikunta ja niin saatiin työ alkuun.

Toverikuntien edustajain selostukset veivät sen päivän. Kaikkien esitystä kuunneltiin hiljaa ja siten annettiin arvoa sekä esiintyjälle että esitykselle. — Siinä ollaan Suomessa paljon jäljessä.

Toisena kokouspäivänä kokoonnuttiin kello kymmeneltä. Dos. Ernits, innokas Suomen-ystävä, kävi puhujalavalle ja puhui viroksi ja suomeksi kohdistaen sisällön erikoisesti Viron kansan viimevuotisiin vaiheisiin mainiten kuinka tärkeää on Suomen ja Viron yhteistyö. Samalla hän lausui minut sydämellisesti tervetulleeksi Suomen nuorison edustajana.

Tämän jälkeen tuli minun vuoroni tuoda Suomen koulunuorisoliiton tervehdys. Pidin samalla lyhyen isänmaallisen puheen kosketellen Suomen ja Viron nuorisoiden työtä kansansa hyväksi ja lopuksi toivoen, että käsi kädessä kulkisimme kohti onnellista tulevaisuutta. — Puheen tulkitsi sitten viroksi dos. Ernits.

Päivän huomattavimpana kysymyksenä oli toverikuntien yhteyden lujittaminen ja keskittäminen. Keskustelu sai toisinaan kiivaan kinnan luonteen ja sali jakautui kahdeksi puolueeksi. Kokouksessa oli joitakuita todella mainioita puhujia. Paljon kuumaverisempiä kuin suomalaiset — arvelin. Taas kului viitisen tuntia kylmässä salissa niin, ettei sitä huomannutkaan.

Iltapäivällä tutustuin erääseen kokouksen sihtereistä, joka pyysi minua hankkimaan itselleen Setälän „Lauseopin”. Hän

puhui jo mainiosti suomea, joskin ääntäminen tuntui vieraalta. Useat virolaiset opiskelevat suomea, onpa paikoin järjestetty kurssejakin. Kykenevien opettajien puute tosin tuottaa suurta haittaa, mutta innostus on sitä suurempi. — Koskahan täällä Suomessa päästään niin pitkälle, että ryhdytään opiskelemaan läheisen heimokansamme kieltä, joka niin monessa suhteessa on suomenkielen kaltaista?

Illalla olin parin neitosen kanssa Estonia-teatterissa, joka on Viron sivistyksen lujimpia tukipylyväitä. Komea sisustus teki miellyttävän vaikutuksen. Yleisö oli suurimmaksi osaksi arkipuvuissa. Näyttelemine ei mielestäni ole vielä kehittynyt korkealle tasolle. Näyttämöllepano sitävastoin oli suurenmoista.

Maanantai, kolmas ja samalla viimeinen kongressin kokouspäivistä, oli vilkkain, innokkain ja vaiherikkain.

Concordia-lehti sai osakseen suurta myötätuntoa. Joitakuuta toivomuksia kyllä lausuttiin sen suhteen.

Pidettiin pari kolme esitelmää, joista kaksi oli kohdistettu raittiusasiaan. A. Juhanson kosketteli esitelmässään Suomen ja Viron nuorisoa mainiten muun muassa opettajien vallan Suomessa olevan paljon suuremman ja heidän menettelynsä mielivaltaista. Esimerkkinä hän mainitsi, että hänen täällä Helsingissä käydessään oli ensinnäkin ollut hyvin vaikeata saada jonkun koulun salia pientä juhlatilaisuutta varten, jonka Helsingin oppikoulujen toverikunnat järjestivät hänen tai pikemmin Suomen ja Viron nuorisoiden yhteyden kunniaksi. Vihdoin oli sitten eräästä koulusta saatu huoneisto, mutta vain kahdeksi tunniksi. Kun sitten nuo kaksi tuntia olivat loppuun kuluneet, juhlatunnelma päässyt kohoamaan ja pitkä innostuneitten puheitten sarja päässyt alkuunsa, tuli se, jolla valta oli — opettaja — ja lopetti kesken juhlan. Mainittu tosita paus oli omiaan antamaan aito konservatiivisen kuvan Suomen opettajista tuon demokraattisen kansan nuorisolle.

Kokouksen lopulla herätettiin pari kysymystä. Toinen koski sitä rasiutusta, jonka aiheutti kahdeksantoista vuotta täyttäneille koululaisille pakollinen sotilasharjoituksissa käynti koulutöiden ohessa. Toinen kysymys koski erikoisten nuorisopäivien viettoa. Yksimielisinä päätettiinkin viettää ensi kesän alussa muutaman päivän kestävät nuorisopäivät, joiden ohjelmassa olisi m. m. urheilua, huvimatkoja.

Sen jälkeen puheenjohtaja ilman erikoista päättäjaispuhetta julisti toisen koko maata käsittävän Viron koulunuorisoin kongressin päättyneeksi. Siihen loppuikin varsinainen virallinen kokous.

Jo oli oltu kolme päivää vakavina, istuttu hiljaa ja kuunneltu tai tehty työtä ja puhuttu, jo nyt kaipasi virkistystä ja huvitusta — teki mieli leikkiä ja tanssia. Pidettiin sitten oikein hauskat

päättäjäiset, joissa tanssit tanssittiin ja piirileikit leikittiin. Neito-
set tarjosivat omenia, leivoksia ja suklaamakeisia.

Niin, virolaiset koulutytöt — tässä kesken kaiken — näinhän
monta tuollaista viehkeää, kauneutta uhkuvaa neitoa, monta aikai-
sin kehittyntä vilkasta tyttöä, mutta yleensä on Suomen tytöt
sentään kauniimpia.

Viattomia olivat leikit, viattomia tanssit ja viattomia nuoret.
Lopuksi laulettiin pari virolaista kansanlaulua ja niin erottiin
oltuamme kolme aina muistissa pysyvää päivää yhdessä.

„Kotiin” asetin itselleni päämääräksi ja nyt vasta huomasin,
että se oli vaike saavuttaa. Sain kuulla, että ehkä viikon päästä
oli mahdollisuus päästä lähtemään. Mikäs auttoi, päätin alistua
kohtalooni ja käyttää aikani mahdollisimman järkevästi, jottei ikävä
mieltä painaisi eikä aika hukkaan kuluisi.

(Jatk.)

Veikko Kerkkonen.

Björnson-liit.

Meie aja juhtnõor on, et midagi väärtuslist ei pea kasuta-
mata jätma, ja selles oleme kõik ühemeelsed.

Kuidas on ses suhtes lugu vaimliste väärtustega, meie
kunstiga, meie luulega? Missugune on huvi nende vastu nooresoo
seas?

Huvi kunsti ja luule vastu on kahjuks nõrk; see on kurb
tõeasi kuid ikkagi tõeasi.

Sellele äratundmisele jõudmine pani asutama *Björnson-liidu*.
Meil pole niipalju jõukust, et võiksime lasta vaimlistel väärtustel
kasutamata lamada; sellepärast ongi selle liidu eesmärgiks seatud
huvi äratamine niihästi rahvuslise kui üleüldise kunsti ja luule
vastu.

Björnsoni üle on arvamised mitmesugused. Temast võidakse
lugupidada, võidakse hoolimatud olla, temaga võidakse kokku-
leppida, võidakse vaenu pidada, kuid ühte ei võida temast eitada:
*tema kõrget idealiteeti, tema alati kõikumatat ustavust ise-ene-
se vastu.* Ühes tema laialise vaatepiiriga annab see tema nimele
*niisuguse kõla et me võime teda enesle liidu sümboliks
seada.* Ehk esimehe hra Hertzbergi sõnu tarvitades: »See kõrge
eeskujuline idealiteet, mis nagu kuldne lõng värvilises kangas
käib läbi Björnsoni kõigest luulest ning tööst, on see mis Björn-
soni nime meie ühinemise lipuks on võtnud!»

Esiolgu tahtis liit kutsuda ennast Wergelandi nimega, mis ka harutusel oli. Pealeseda kui Björnsoni nimi valiti, hakati kartma, nagu hakkaks liit nooresoo seas eriti ja ainult näitemängude etendamist edendama, sest Björnson oli kord niisuguse mõtte välja toonud. Björnson-liit tahab sellepärast iga aasta tagant pidada rahvuslisi pidusi, kuhu noorsugu üle maa kokku võib tulla. Neil pidustustel tahetakse kõigepealt ettekanda kõigeparemate luuletajate töid. Lisaks tahetakse neis pidada kõnesid ja korraldada võimalust museumite ja teiste sarnaste vaatlemisi asjatundjate juhatusel.

Praegu on Björnson-liidul 3—4000 liiget, jagunenud kohalikesse seltsidesse, mida aastal 1918 oli 21.

Liidu liikmeteks võetakse:

- a) kes on läbikäinud ühe klassi mingis nooresooõpeasutuses, mis on rahva-ehk keskkooli peale põhjendatud, ja ülepea
- b) igäiks Norra mees ja naine.

Kohalistel seltsidel ümberkaudu maal on ülesandeks huvi äratada kunsti ja kirjanduse vastu, seda muidugi kõige pealt kõnede ja sellesarnaste abil.

Kuid Björnson-liit ei ole ometi asutus, mis oleks eriti ja ainult Norra omane kuna pealegitasutamisel Saksa Schillerliidust eeskuju võeti.

Kas ei oleks mõte seda väärt, et Rootsi-Soome ja Daani*) noorsugu hakkaks elussekutsuma selle sarnast liitu eneste seas?

Mis arvatakse asja üle neis mais?

Cristian Kaurin.

Toimetus katsub sellekohastele avaldustele heameelega ruumi leida.

Epäaistillisen tunteen, tahdon ja järjen suhde Jumaluuteen.

Itsekullakin ihmisistä lienee jonkinlainen käsitys ihmisen kolmesta kehitystasesta, joita jokapäiväisessä kielenkäytössä nimetään lapsuudeksi, nuoruudeksi ja täysikäisyydeksi. Mitään määrättyä rajaa eli ajankohtaa, milloin lapsuus- tai nuoruusaika päättyy, emme omaakaan henkistä elämäämme tarkastaessamme voi mainita. Tuo kehitys tapahtuu vähittäin, huomaamattamme sen yksi-

*) Ja Eesti, tõlkija täh.

tyiskohtia. Tarkastamalla tuon kehityksen eri asteita selviää meille, mitä ihminen Jumaluudella tarkoittaa ja myös, mikä hänen henkisistä voimistaan (tunne, tahto vai järkikö) pääasiallisesti on luonut käsitteen »Jumaluus». Jumaluuskäsitteen sisällitys ilmenee myös tarkastuksessa.

Kun ihminen on lapsuusasteella, siis silloin kun hänen sielunelämänsä on vielä sängen epämääräistä ja sinne tänne ailahtelevaa, uskoo hän kaiken, minkä hänen vanhempansa tai holhoojansa hänelle neuvovat, oikeaksi sillä edellytyksellä, että vanhemmat tai holhoojat todella rakastavat häntä.

Epäilemättä uskoo lapsi isän kertomukset joulupukista samalla välittömällä varmuudella kuin äidin kauniit kuvaukset Jumalasta, lapsien hellästä isästä. Tämä kaikki ainoastaan siinä tapauksessa, että isä tai äiti tai holhooja tosiaan rakastaa lasta, sillä jos lapsen herkkä rakkaudentarve ja hellän hoidon kaipuu tyydytetään, niin herättää sen täyttäjä hänessä tunteenomaista, voisipa melkein sanoa vaistomaista luottamusta itseään kohtaan, mutta jos kasvattajasta, puuttuu rakkautta, synnyttää se pelkoa, ja epäilystä, kasvatettavassa tai parhaimmassa tapauksessa ainoastaan kylmää kunnioitusta. Välittömästä luottamuksesta kasvattajaan seuraa myös usein kuuliaisuus häntä kohtaan, joten siis huomaamme, että lapsuusasteella olevalla ihmisellä ei ole muuta lakia tai totuutta kuin hänen kasvattajansa kiellot tai neuvot.

Jos jatkamme tarkasteluamme nuoruusasteella, niin ensimmäinen silmään pistävä ero on osittain itsetietoisuuden ja siitä johtuvan itseluottamuksen herääminen. Nuorukainen arvostelee ja ikäänkuin sensuroi kasvattajansa neuvoja eikä hyväksy niitä aina sellaisinaan kuten lapsi. Niinpä hän usein luottaa liiaksi omaan kykyynsä tuntien tuon tuostakin olevansa avun ja neuvon tarpeessa, vaikka ei tahtoisi sitä millään muotoa tunnustaa eikä muutenkaan asian olevan niin.

Erittäin huomattava on, että nuoruusasteella ihminen jo *tuntee* velvollisuuden pyrkiä hyveeseen, vaikka se usein onkin hänelle vielä kiusallinen tunne, jonka hän tahtoo poistaa, jos voisi, sillä tuo tunne ei vielä ole kehittynyt mieluiseksi kuten korkeammalla asteella olevan. Hän ei ainoastaan tahtoisi poistaa tuota tunnetta, vaan usein koettaa järkensäkin avulla todistaa tärkeäksi tunteen äänen tottelemisen. Nuoruusasteella siis ihmisen kaikki kolme niinsanoakseni päävoimaa alkavat toimia la näistä kolmesta on tunne se, joka ikäänkuin itsetiedottomasti toimien johtaa kehitystä korkeammalle kylläkin usein vielä pakoittavana voimana tahtoa ja järkeä vastaan.

Vihdoin kiinnitämme huomiomme täysi-ikäisyyden asteeseen. Täysi-ikäinen ihminen, edellyttäen, että hän on täysin normaali-

sesti kehittynyt, pyrkii omantunnon käskystä hyveeseen, mutta tuo tunteen käsky ei ole enään epämieluisen, vaan usein päinvastoin sangen mieluisen täyttää. Hän etsii korkeinta hyvettä elämän monipuolisista ilmiöistä kuten työstä, tieteestä ja taiteesta, mutta huomaakin pettymyksen, ettei inhimillisessä toiminnassa korkeinta hyvettä olekaan, vaan, että jokainen inhimillinen toiminta on sisäisen tai ulkonaisen tyydytyksen eli tasapainotilan tavoittamista ja si i s i t s e k ä s t ä. Niinpä esim. puutteenalaisen auttaminen on ulkonaisen tasapainotilan tavoittamista ja siis ulkonaista itsekkyyttä siinä tapauksessa, että henkilö auttaa toista tarkoituksella päästä rauhaan hänestä tai saavuttaa joko ihmisystävän nimi tai vastapalvelus tulevaisuudessa ollessaan itse ehkä avun tarpeessa. Sisäistä itsekkyyttä taas on hädänalaisen auttaminen silloinkin kun henkilö vilpittömästi ja hyvästä sydäimestä apunsa antaa, sillä nähdessään kanssaihminen puutteessa herää hänessä sääli ja siitä johtuva velvollisuuden tunne auttaa kärsivää, ja niinollen ei hän saa rauhaa sieluunsa, ennenkuin velvollisuuden tunne on tyydytetty, hän siis ikäänkuin saattaa sielunsa sisäiseen tasapainotilaan tyydyttämällä velvollisuudentunnetta ja hänen tekonsa on siis sisäistä itsekkyyttä.

Kuitenkin t u n t e e täysi-ikäinen ihminen korkeimpaan hyveeseen pyrkimisen välttämättömyyden ja siis myös korkeimman hyveen olemassaolon välttämättömyyden, vaikka ei hän milloinkaan voi sitä todistaa järjellään. Tuon tunteen eläyttämänä hän luo mielikuvituksensa avulla abstraktisen käsitteen korkeimmasta hyveestä, ja sitä hän nimittää J u m a l u u d e k s i.

Kun tunne siitä, että korkein hyve eli siis Jumaluus on välttämätön mailman kaikkeudessa, pääsee voimakkaasti vaikuttamaan, kehittyy se ihmisessä uskoksi, että se todella on myös olemassa. Voimakas usko Jumaluuden olemassaoloon taas innostaa meitä kaikissa toiminnassamme pyrkimään yhä lähemmäksi ja lähemmäksi sitä, siis lähemmäksi kaiken olevaisuuden korkeinta onnea, sillä onhan korkein hyvä samalla myös korkein onni. Epäilemättä se voima, joka innostaa meitä pyrkimään pahuutta kohden, myös itse on lähimmässä yhteydessä sen kanssa. Yllämainitun mukaan tulemme siis siihen johtopäätökseen, että tunne on lähinnä Jumaluutta.

Koska kuitenkin on väitetty, että järki on ihmisen korkein henkinen kyky, niin voimme tarkastaa sitäkin erikseen, samoin myös tahtoa.

Eikö ole kiistämätöntä, että se ihmisen henkinen kyky, joka yksinänsä esiintyen ja vaikuttaen on lähinnä Jumaluutta siis korkeinta hyvettä, todellakin on korkein?

Voimmehan olettaa, että järki yksinänsä esiintyen on lähinnä korkeinta hyvettä, siis Jumaluutta.

Onko todellakin korkein se ihmisen kyvyistä, joka yksinensä esiintyen voi suunnata koko tarmonsä paheeseen pyrkimiseen? Voihan suuri roistokin olla nero ja onkin usein. Roistohan on kuolettanut korkeimman tunteistansa, nim. omantunnon, joten hänessä toimii järki yksinensä tahdon avustuksella. Jo se seikka, että järki yksinensä esiintyen voi suunnata koko tarmonsä paheeseen, siis hyvettä hävittävään suuntaan, tekee mahdottomaksi olettamuksen, että järki olisi lähinnä Jumaluutta, sillä eihän se kyky, joka on lähinnä korkeinta hyvettä, milloinkaan voi suuntautua hyvettä hävittämään. On kylläkin totta, että epäaistillinenkin tunne voi myös edistää pahetta, kuten on esim. usein asianlaita silloin, kun henkilö on affektin vallassa, mutta ero on siinä, että epäaistillisten tunteiden muodostama koneisto ei milloinkaan kokonansa suuntaudu pahetta edistämään, kuten esim. järjen koneisto voi tehdä, vaan aina voimakkain niistä, nim. omatunto, on hyveen edistäjänä, paheen poistajana ja ehdottomana oikeuden neuvojana. Kun ihminen tuntee, mikä on oikein ja järjellä punnitsee keinoja sen saavuttamiseksi, niin silloin edistää järkikin hyvettä, mutta se ei toimikaan yksin, siis järki missään tapauksessa yksinään esiintyen ei ole lähinnä Jumaluutta.

Katsokaamme nyt lopuksi, miten on tahdon laita. Oletamme nyt, että tahto on lähinnä Jumaluutta. Kuitenkin tiedämme, että tahto samoin kuin järkikin voi yksinensä esiintyen asettaa koko voimansa paheen palvelukseen. Voimme taas ajatella rikollista, jonka tunteiden korkein edustaja, «omatunto», on kuollut.

Epäilemättä hänellä voi olla voimakas tahto, mutta sen yksinensä esiintyessä hän voi kohdistaa sen koko voiman murhaan tai muihin pahetta edistäviin toimiin, jotavastoin hienotunteinen henkilö jo pelkän tunteensa vaikutuksesta ei ryhdy esim. murhan tekoon. Toisin on jälleen asianlaita, jos henkilö tahtoo seurata omantunnon ääntä, mutta silloin ei taas tahtokaan toimi yksinensä, vaan välikappaleena tunteiden käskyjen täyttämässä. Koska siis tahtokin voi yksinensä vaikuttaen suuntautua koko voimallaan pahetta edistämään, ei se voi myöskään olla lähinnä Jumaluutta.

Tulemme siis lopulta siihen johtopäätökseen, että epäaistillinen tunne on lähinnä Jumaluutta ja siis myös korkein ihmisen henkisistä kyvyistä.

H. Anttinen.

Fröding.

Nuoren runoilijan osa, varsinkin sellaisen nuoren runoilijan, joka aikoo jotain runouden alalla aikaansaada, ei ole koskaan ollut kadehdittava. Onpa väitetty, että se erikoisesti Ruotsissa olisi vielä huonompi kuin muualla. Voipa olla! Mutta varmasti ovat nuoret runoniekat nykyään hiukan miellyttävämmässä asemassa kuin ennen. Nykyäänhän katsotaan paperin ja painatuksen arvoiseksi kaikki mitä vain kirjoitettaneenkin ja myös kirjallisen viinitarhan yritteliäs työntekijä voi lyödä reklaamin mahtava-äänistä rumpua. 1885-luku oli sitävastoin hyvin epäedullinen ajanjakso nuorille runoilijoille. Se oli naturalismin ja realismin atkakausi. Ajan henki oli käytännöllinen, se halusi yksinomaan »hyödyllisiä» yhteiskunnanjäseniä, jollaisina ei runoja kirjoittelevia nuoria miehiä suinkaan pidetty.

Frödingin nuoruus sattui parahiksi 1880-luvulle. Hän oli syntynyt 1860-luvulla ja oli niinollen uuden vuosikymmenen alussa juuri aikeissa ruveta raivaamaan itselleen tietä. Frödingin epäkäytännöllisyys on tunnettu, hän oli ja pysyi uneksijana. Jo heti elämänsä alkutaipaleella hän joutui ristiriitaan yleisen hyötymoraalin kanssa. Sitä osoittaa mm. hänen vastenmielisyytensä yliopistollisia tutkintoja kohtaan. Hän tunsi itsensä yksinäiseksi huomattessaan, ettei hän voinut olla niinkuin muut. Siinä ei tosin ollut mitään valittamisen syytä, ja jos hän olisi rohjennut asettua epäröimättä puolustamaan itseänsä, olisi hän kunnialla suoriutunut pulasta. Sen sijaan aiheuttivat hänen alituiset itsearvostelunsa, hänen yksinäisyyden kammonsat, yhdessä synnynnäisten, sairaalloisten taipumuksiensa kanssa sen, että hänestä alustapitäen tuli ihminen, joka tunsi jotain murtunutta itsessään. Omasta mielestään ei hän itse, enempää kuin sekään, mitä hän kirjoitti, kelvannut mihinkään. Mutta silti hän ei kuitenkaan voinut lakatakkaan kirjoittelemasta. Hän oli nyt kertakaikkiaan synnynnäinen runoilija. Ja siten hän kasvatti itsestään suuresta pessimismistään huolimatta runoilijan, jolla ei ole Ruotsissa vertaa.

1880-luku oli proosan luvattu atkakausi. Sen oli Strinberg aloittanut v. 1879 julkaisemallaan romaanilla »Röda rummet». Hän oli nyt uuden koulukunnan johtaja, ja koskapa hän nerokkaalla runokyvylleen harrasti suorasanaisista, täytyi kaikkien muiden tietenkin tehdä samoin. Strinberg itse vastusti runomuotoa, vaikka hän olikin saanut runoilijan hengenlahjat. Sängen purevassa ja sukkelassa alkulauseessa kirjaansa »Dikter på vers och prosa» (Runomittaisia ja suorasanaisia runoja) vuodelta 1883 hän esittää ajatuksia, jotka suuresti muistuttavat Thorildin sata vuotta ennen lausumia mielipiteitä.

Runo ei ole tarpeeksi realistinen. Se sitoo ajatukset ja estää niiden vapaan muodostamisen. »Minun ajatukseni on suuremman arvoinen kuin runojalka». Tämän lausunnon seuraus oli, että runomitta joutui yhtäkkiä epäsuosioon uuden koulukunnan kirjailijoitten silmissä. Aika oli tosiaankin realistinen. Uppsalan yliopistossa, jossa Fröding opiskeli, oli »Verdandi» seura juuri kukoistavimmillaan. Poliittisia kysymyksiä ja yhteiskunnallisia probleemeja käsiteltiin innokkaasti Ibsenin tapaan, mutta esteettiset harrastukset olivat sangen rajoitetut. Fröding ei siis voinut liittyä kehenkään eikä saada rohkaisua miltään taholta. Siitä oli seurauksena, että hänen kehittymisensä runoilijaksi, tuli paljon työläämmäksi kuin jos olot olisivat olleet toiset. Ja itsearvoteltuna vuoksi piti hän itseään yleensä epäonnistuneena.

Kaikki uuden koulun kirjailijat eivät omanneet Strindbergin säkenöivää tyyliä, hänen erikoisuuttaan, hänen ihmeellistä kykyään havainnollistuttaa kaikki. Siitä oli seurauksena, nyt kuten aina, että realistiset teokset tulivat kuiviksi ja ikävystyttäviksi ja realistien »objektiivisuus» oli mielikuvituksen puutetta. Kirjallisuus oli tiedettä eikä taidetta. Sairaalloisia ilmauksia on runsaasti ja toisinaan tuntuu sairashuoneen haju laajalle. Fröding valittaa itse eräässä kirjeessään, että esteettinen harrastus on hävinnyt saaden jättää sijan puhtaalle sielutieteelle.

Sellaisen kirjallisuuden kanssa Fröding joutui kosketuksiin niihin aikoihin. Mutta hänen mielikirjailijansa olivat lapsuudesta asti Scott, Tegnér ja Heine sekä romanttisen kulta-ajan runoilijat, ja hän jatkoi myöskin nyt heidän teoksiinsa syventymistä. Näiden eri suuntien katsantokannat vaikuttavat häneen voimakkaasti, voi sanoa, niiden laskeneen pohjan sille ihmeelliselle realismiin ja romantiikan sekoitukselle, joka on niin luonteenomaista Frödingin runoille.

Fröding oli varmasti 80-luvun lopulla asettanut päämääräkseen tulla runoilijaksi, toteuttaa unelmansa. Mutta sen ajan runouden köyhyyden ja runoutta kohtaan vallitsevan vastenmielisyyden vuoksi ei hänessä ollut miestä tuomaan julki mitään uutta. Ja miksi? Senvuoksi, että hänessä taistelivat usko ja epäily. Hän epäili kykyjensä ja tuotteittensa arvoa. Tämä taistelu oli niin ankaraa, että kun hän v. 1891 lopultakin julkaisi suurta menestystä saavuttaneen esikoisteoksensa, voi sanoa hänen elämässään jo lopun alkavan kangastaa. Heidenstam se karkoitti Frödingin epäilykset ja sai hänet uskaltamaan, »reipas Heidenstam» — niinkuin Fröding häntä nimittää —, joka oli v. 1888 julkaissut »Vallfart och vandringsår» (Toivioletkiä ja vaellusvuosia) teoksensa sekä kirjoitelman »Renässans», jotka saivat aikaan täydellisen muutoksen Ruotsin runouden historiassa. Nyt seurasi ajan-

jakso, joka antoi enemmän tilaa tunteelle ja mielikuvitukselle ja joka jälleen toi lyriikan maahan. Frödingin »Guitarr och dragharmonika» (Kitara ja harmonikka) oli yksi Heidenstamin herätys-huutojen seuraus.

Frödingin lienee ollut sangen vaikeata löytää kirjalleen sopivaa nimeä. »Mixtum pictum compositum» olisi hänen mielestään sopinut hyvin, mutta lopuksi hän valitsi se nimen, joka kirjalla nyt on. »Mixtum pictum compositum»! Niin, todellakin, eikä hän ollutkin oikeassa! Mitä kaikkea tässä kirjassa olikaan, Kaiken, kaiken, koko hänen runoutensa suuntaviivat sen sisältää, mitä hän myöhemmin kirjoittikin oli sen hahmot jo tässä kirjassa. Mutta — uskallan väittää — »Guitarr och Dragharmonika» edustaa Frödingin tuotannossa vähinten tekijänsä omaa persoonallisuutta ja hänen pyrkimystään päästä selville omasta itsestään. Hän on tarkoituksellisesti joko asettunut ulkopuolelle itseään tahi myös niin kätkeytynyt runojensa ytimeen, että »Guitarr och Dragharmonika» runoelmat voi täysin ymmärtää vasta hänen myöhemmän tuotantonsa avulla. Se ei suinkaan johdu Frödingin arkuudesta tahi siitä, että hän olisi pelännyt näyttäytyä sellaisena kuin hän oli. Kirja oli esikoisteos, jolla sen tekijä tahtoi saada itselleen aseman kirjailijoitten piirissä; hän seisoi vielä kuten Herkules tienristeyksessä epä tietoisena, tiestä, jonka valitsisi: hän ei vielä oivaltanut, että hänestä tulisi »hiljaisten kärsivien tulkki»; hän ei ollut vielä oivaltanut, että hänen velvollisuutensa oli esittää oma surunsa. Hänellä ei ollut oikeutta pidättää sitä itsellään, sillä

„stoltare är det att stiga
mitt ibland vimlet på torgen
fram med all sorg som jag äger
— — —
tiga och lida blott“.

(On uljaampaa astua keskelle turun hyörinää ja tuoda esiin kaikki murheeni — — — olla vaiti ja kärsiä).

Kesti kauan ennenkuin ymmärrettiin, kuinka syvään Fröding tähtää. Niin hyvin oli hänen onnistunut pettää ihmiset Glopopsyky-huumorillaan, että kaikki luulivat häntä elämästänauttavaksi ihmiseksi. Ja ihmeellisintä on, että samoin on koko hänen tuotantonsa laita. Eräs arvostelija on väittänyt, että Frödingiä lukuunottamatta on tuskin ainoatakaan runoilijaa, joka itse sairaana ja säröisenä, silti olisi voinut saada sellaisen raikkaan sävyn kaikkien kirjoittamaansa, myös kaikkein katkerimpiinkin kohtiin. Hän niin sanoaksemme kehittää eräänlaisen raikkaan pessimismin. Se, että Fröding ei silti suinkaan ollut mikään hulluttelija tai ilveilijä, kuten laajoissa piireissä alussa luultiin, ymmärrettiin vasta vähitellen. Frödingin v. 1896 julkaistua runokokoelman »Stänk

och flikar» (Lastuja ja pirskeitä) hänet vasta täysin ymmärrettiin, sillä nämä runot — huippukohta Frödingin tuotannossa — todistivat sairaan ihmissielun epätoivon vimmallalla käymistä taisteluista päästäkseen olemassaolon arvoituksen perille, ne ilmaisevat ihmisen, joka turhaan koetti päästä selvyyteen olemuksensa kaksinaisuudesta, taistelusta hyvän ja pahan välillä.

»Värmlandslåtarna» (Värmlannin laulut) olivat, kuten mainittu, ainoastaan kokeiluja lavealla runoilijauralle. Ne olivat niin sanoaksemme epäsuorasti henkilökohtaisia. Vasta vähitellen kiteytyy. sitten välittömyys. Näyttää siltä, kuin hän tahtoisi jonkun aikaa pitkin puhtaasti esteettisiä teitä pyrkiä suureen sopusuhtaisuuteen, hänen rikas mielikuvituksensa pyrkii purkautumaan kauneudellisesti suuriarvoisiin menoihin, joiden muotoon ja esitystapaan on raamatullinen runous, jota hän suuresti ihaili, sangen paljon vaikuttanut ja niin tulee vanhatestamentillinen henki näitä unelmia hallitsemaan. Mutta samalla huomaamme, kuinka paljon vaikutelmia hän oli saanut niin antiikkisesti kuin pohjoismaises-tikin jumalaistarustosta.

Frödingin ihannemaa on Arianmaa, jota hän Eräässä aamuunelmissa kuvaa. Arianmaassa hallitsee auringonjumala. Siellä hän anteliaalla kädellä jakelee aarteitaan kansalleen, vapaalle kansalle, joka on tervettä ja voimakasta sukua, kansalle, joka ei teeskentele eikä petä. Erittäin tyypillistä on Frödingille hänen käsitöksensä miehestä ja naisesta. Se kuuluu:

”Och mannen är stark och kvinnan vek”.
(Ja mies on luja ja nainen hellä.)

Miehessä hän näki vain uhmaa, luomiskyvyn. Miehen tulee toimia, silloin kun tarvitaan, hänen pitää suojella ja puolustaa, hänen pitää rakentaa. Nainen on todellakin alistetussa asemassa Frödingin runoudessa. Mutta tämä ei suinkaan merkitse naisen arvon alentamista, sen aiheuttaa runoilijan korkea ajatus naisesta ja kunnioitus tosinaisellisuutta kohtaan. Hän ei halua naisen sekaantuvan kaikkeen hyöriinään ja touhuun, sillä hänen mielestään naisen tulee ennenkaikkea olla juuri nainen.

Voi näyttää siltä, kuin olisi Frödingin ihannemaa sangen kansanvaltainen, ja se onkin — jossain määrin. Mutta Frödingin kansanvaltaisuus erosi hiukan siitä, mitä tavallisesti kansanvaltaisuudeksi sanotaan. Hänen mielestään täytyi olla olemassa, joku kokoova, yhdistävä voima. Mutta silti ei tarvitse rajoittaa yksilön vapautta.

„Man högt på en klippa i frihet och ljus
och högt över jorden är konungens hus

— — —
Och konungen dömer från domarstolen
och tänker för folket och talar med solen,
och solen sår när sina guddomssvar
om allt, som skall bliva och är och var“.

(Mutta korkealla kalliolla vapaudessa ja valossa ja ylhäällä maan yläpuolella on kuninkaan talo — — — Ja kuningas tuomitsee tuomarintuimelta ja ajattelee kansan parasta ja puhuu auringon kanssa, ja aurinko antaa jumalaisia vastauksiaan kaikesta joka on tuleva, joka on ja joka on ollut.)

Frödingin inho kaikkea poroporvallsuutta ja ennakkoluuloisuutta kohtaan esiintyi selvimminkin hänen eroottisissa runoissaan. Hänen esteettiset unelmansa tällä alalla aikaansaivat tunnetun, kiusallisen painokanteen häntä vastaan v. 1896. Fröding tietenkin vapautettiin ja hyökkääjät epäonnistuivat täydelleen, kuten kaksitoista vuotta aikaisemmin Strinbergiäkin vastaan, hänen kirjoittamansa »Giftas» kirjan vuoksi, nostetussa jutussa. Tämä oikeudenkäynti muodostui kuitenkin käännekohdaksi Frödingin elämässä. Hän vajosi yhä enemmän ja enemmän mietiskelyihin, jotka lopulta raatelivat hänen sielunsa kappaleiksi. Hänhän oli aikonut ainoastaan hyvää, hänhän oli toiminut mitä parhain aikomuksin, ainakin omasta mielestään. Mutta ehkä, ehkä hän ei ollut oikeassa. Ja jälleen alkaa itse-epäily enentynein voimin häntä kuluttaa. Hänen esteettinen käsityskantansa saa väistyä suodakseen tilaa puhtaasti siveelliselle. Totuutta hän tahtoi etsiä, totuutta, jota niin monet ennen häntä ovat tavoitelleet, mutta epäonnistuneet ja siinä tavoittelussa menehtyneet. Kuten Parsifal hän lähtee etsimään pyhää keihästä, joka vaimentaisi kivut, parantaisi haavat ja saisi Gralin säteilemään uutta, kirkastunutta valoa. Jo kirjassaan »Sagan om Gral» oli hän tehnyt alun; jo siinä oli hän ennustanut tulevasta pelastajasta, joka hyökkäisi taivasta ja helvettiä vastaan.

„den, som är älskad av Gud liksom Satan,
den, som har Gud liksom Satan kär,
den, som går fram över vintergatan,
följd av ett helvetets här.“

(jota sekä Jumala että Saatana rakastavat, joka rakastaa sekä Jumalaa että Saatanaa, joka kulkee yli Linnunradan, koko helvetin joukon seuraamana.)

Mikä on paha? mikä on hyvää? se on hänen pääkysymyksensä. Onko oikeastaan mitään eroitusta pahan ja hyvän välillä, kysyy hän. Hyvän täytyy johtua pahasta. Sillä hyvä on lisääntyvää. Pahan täytyisi joskus vähentyä. Mutta, hän jatkaa sa-

massa hengenvedossa, eikö pahaa täydy aina olla, jotta se jalostaisi ja puhdistaisi meitä? Eikö meidän täydy synnin kautta kehittyä hyväksi? Eikö tie vapahdukseen kulje helvetin kautta.

„De som vilse vandra,
nya stigar leta,
varav sedan andra
hava gagn att veta.“

(Ne, jotka eksyvät, etsivät uusia teitä, joitten tietämisestä toisille on hyötyä)

Mutta hänen käsityksensä mukaan ei myöskään yksikään luotu ole täysin paha. Jokaisessa täytyy aina olla jotain hyvää — ja tämä hyvä lisääntyy. Sillä tunteakseen itsensä pahaksi täytyy olla hyvä. Ja siten meistä tulee — kuten hän laulaa runossaan »En fattig munk från Skara» (Köyhä Skaran munkki)

„bröder, som kämpa i ondskans flod
och räcka varandra handen
att hjälpa fram till stranden“.

(veljiä, jotka kamppailevat pahuuden virrassa ja ojentavat toisilleen kätensä auttaakseen rantaan toisiaan).

Mutta tämä kaikki on esitetty ainoastaan kysymyksissä, »kysyviä vastauksia ja vastaamattomia kysymyksiä» hän sanoo niiden olevan. Todelliseen selvyyteen hän ei päässyt koskaan. Hän joutui aina ristiriitaan itsensä kanssa, sen hän huomasi; problemi oli mahdoton ratkaista. Sen sijaan hän luo silmänsä silloin ylöspäin. Hän tahtoo hakea Jumalaa, hän tahtoo luoda uskonnon. Hänen mukaansa on Jumala se yleinen voima, joka on kaikkialla maailmassa. Jumala on meissä. Meillä on itsesämme kaikkien arvoitusten ratkaisu. Mutta jos Jumala on meissä, silloinhan täytyy myös Jumalan kärsiä: Jumalan täytyy kehittyä meidän kanssamme. Siten tulee Jumala siksi yhä kasvavaksi hyväksi, joka jatkuvasti taistelee valtakuntansa kehittymisen puolesta, hyvän voitoksi. On sangen ihmeellistä nähdä, miten Fröding täten on tullut ennustaneeksi siitä uskosta, johonka eräs kuuluisa englantilainen kirjailija sotavuosina on taistellen päässyt; tarkoitan H. G. Wells'iä ja niitä hänen ajatuksiaan, joita hän on esittänyt kirjoissaan. »M. Britling pääsee selvyyteen», »Erään piispan sielu» ja »Jumala, näkymätön kuningas». Mutta se ero on heidän välillään, että kun Wells on innostuneesti vakuutettu asiastaan, Fröding yhä edelleen joutuu epäilykseen sen oikeudesta, mihinkä hän on päässyt.

Mitään positiivisia tuloksia Fröding ei koskaan saavuttanut. Hän ei milloinkaan voinut tyytyä siihen, että on olemassa asioita, jotka meidän täytyy ilman muuta olettaa oleviksi, voimatta niitä

milloinkaan selittää. Ei, hänen täytyi päästä eteenpäin ja hän löi otsansa verille sitä muuria vastaan, joka kohosi hänen tielleen. Mutta kukaan ei ole ivaava hänen epäonnistumisestaan, ei kukaan ole häntä siitä pilkkaava. Hän taistelunsa selvyiden ja valon puolesta, hänen rehellinen pyrkimyksensä antaa olemassaololle iäisyshohdetta ja siten sille runoudelle, minkä hän on meille lahjoittanut, tekee hänet aikalaistensa ja tulevien sukupolvien kunnioituksen ja rakkauden esineeksi.

Ja yleinä ovat aina kaikuvat Werner von Heidenstam'in sanat hänelle, ne sanat, jotka sisältävät kaiken sen, mitä koko Ruotsin kansa Frödingiä kohtaan tuntee:

„Skald, stig genom nattens dörr
kungarak till skuggornas skara!
Oförgångligt
strängaspelet, ditt silverklara,
ljuder ännu för oss som förr!“

(Runoilija, astu yön ovesta kuninkaallisen suorana varjojen joukkoon! Ikuisena soi vielä soittosi hopeankirkas meille niinkuin ennenkin).

Herbert Grevenius.

Concordia.

Niin kauan kuin ihminen on maankamaraa kulkenut, niin kauan on hänen jokaisen työnsä ja ajatuksensa kannustimena ollut samia kiihko: eteenpäin! Totuuteen ja onneen!

Tämä polttava eteenpäinpyrkiminen sai ihmisen ensikerran käyttämään kiveä aseenaan, se sai hänet sitten halki vuosituhansien uhmaamaan karua ja vihamielistä luontoa. Se on saanut toiset kaatumaan tappotantereilla, toiset pakenemaan asumattomiin erämaihin; se on innoittanut keksijää ja antanut käsityöläiselle kärsivällistä voimaa.

Mutta mihin ovat sitten johtaneet nämä lukemattomien sukupolvien ponnistukset ja uhraukset? Vai eivätkö ne kenties olekaan johtaneet mihinkään? Ja ellemme vielä ole päässeet päämäärään, tai edes lähelle sitä, niin missä on vika? Tämän kysymyksen oikeasta ratkaisusta riippuu, saavutammeko me maalin, vai päädymmekö yhtä kaameaan romahdukseen kuin nykyinen sukupolvi? Kuitenkin on ajankohta nyt meille otollisempi kuin konsanaan ennen. Kaikkialla on näet nyt ristiriita ihanteiden ja todel-

lisuuden välillä mitä kipein ja siksipä ollaankin valmiita luopumaan kaikesta entisestä ja pyrkimään parempaan.

Vai eikö ehkä olekaan mitään parempaa; ehkei ihminen koskaan voikaan tyydyttää täydellisyiden kaipuutaan? Ja jos se taas on mahdollista, niin miten se on saavutettavissa?

Näihin kysymyksiin on niin monesti ja monella tavalla vastattu, että on turhaa enää niihin puuttua. Olletikin kun useat neuvotuista teistä nähdäkseni ovat oikeita; mutta meissä ei vain ole ollut voimaa niitä taivaltaa.

Entä miksi ei ollut?

Nämä tiet ovat liian pitkiä ja vaikeita *yksin* taivallettaviksi. Jos mieli onnistua, täytyy matkata *yhdessä*, tarvittaessa toinen toistaan opastaen, tukien ja rohkaisten. Ainoastaan siten jaksavat heikoimmatkin perille, mutta muuten uupuvat uljaimmatkin.

Siksipä onkin iloiten tervehdittävä jokaista yritystä keskinäisen yhteyden ja yksimielisyyden saavuttamiseksi. Siksipä on nytkin ponnistettava, jotta tästä Concordia-yrityksestä kasvaisi todella voimakas, vaikuterikas yhdysside.

Mutta silloinpa ei saakaan olla kysymys yksimielisyydestä vain sikäli, kuin se vastaa omaa ennakkokantaa. Ei nyt ole, eikä saa olla kysymys luokka-, kieli- tai kansallisuuskannoista. Ei! Nyt on kysymys siitä, että meillä kaikilla sittenkin on *sama päämäärä*: onnellinen ihmiskunta.

Nyt on ratkaistava, annammeko taas kerran suurten aatteiden raueta pikkumaisuutemme vuoksi, annammeko ihanteiden jälleen särkyä käsiimme? Nyt on maailmassa uusi synnytysaika, nyt on ihmiskunnan kylvöhetki; mutta osaammeko me ottaa tästä koskaan toiste palaamattomasta hetkestä vaarin?

Odottaen, rukoillen katsoo nyt koko maailma meihin nuoriin, sillä me olemme ainoat, joilla vielä on avarakatseisuutta, ennakkoluulottomuutta, ihanteita ja uskoa niitten voittoon.

Oi, ettemme nyt pettäisi itseämme ja muita näissä odotuksissa! Oi, että meillä olisi voimaa näyttää, että ihanteet sittenkin ovat todellisuuksia ja voivat voittaa!

Toistan vielä: meillä on voimaa tähän ja se voima on yksimielisyydessämme.

Siis rohkeasti, yhtenä miehenä täydellistymisen tielle tunnustausenamme: *Yksimielisyys*.

Se on silloin piankin vaihtuva voitonhuudoksi.

9. X. 19.

Ensio Hidén.

Urheiluosasto — Spordi Osakond.

Koululaiset!

Keväinen murtomaa kutsuu!

Kevät on tullut tänä vuonna harvinaisen aikaiseen. Päivänpuolet mäenrinnat ovat jo aivan paljaat. Varjoissa ja notkelmoissa märkä maan kamara pistäytyy esiin. — Tuo on ihana näky talvikauden kahlehdittuna istuskellelle kesäurheilijalle, joka jo kauvan on katsellut naulassa riippuvia piikkikenkiään. Se on myöskin velvoittava näky sekä urheilijoille että kaikille terveen reippailun ystäville. Se vaatii jokaista viipymättä luokseen, sillä juuri noilla keväisillä murtomailla lasketaan perustus koko kesän ja syksyn — niin, vieläpä koko elämänkin menestykselle.

Sinäkin koululainen, joka talvikauden olet pölyisiä kirjoja selailut, eikö se ole sinullekin houkutteleva näky? Älä lyö hetkeäkään laimin, vaan kevennä heti vaatekertaasi ja lähde juoksentelemaan mäkeä ylös, toista alas, metsästä niitylle, niityltä metsään! Luvuiltasi kyllä joudat kaksi kertaa viikossa tunnin verran siihen uhraamaan. — Jos olet ennen vähänkään urheilut, niin tiedät kyllä, mikä salainen kuntoutumisen taika on noilla kevätsivillä poluilla. Ja minä tiedän: silloin et hetkeäkään viivyttelä niille tänäkään keväänä lähtemistä. — Jos taas et vielä ole urheilun viehättävästä maljasta maistanut, niin sanon sinulle: lähde sinäkin heti kevyet tossut jaloissa viilettelemään samoja reittejä. Ensin voit tuntea väsymystä, mutta takaan, ettet montakaan kertaa vielä ole ollut jalottelemassa, ennenkuin olet auttamattomasti rakastunut. Ja silloin sinusta tulee myös urheilija, joka pystyy tuon keväisen harjoittelun nojalla kesäkuumien ja syksyn koleiden kilpailuissa painavan sanansa sanomaan. Sellaisia urheilijoita tarvitsee Suomi vielä paljon ja siinä juuri se katsoo toivoen nousevaan koulunuorisopolveen. Muistakaa koululaiset: teidän harteillanne lepää maamme maine Olympialaisissa vuosina 1924 ja 1928 sekä 1932 j. n. e.

Katso nyt siis, miten viekoittelevasti kostea sammalpolku puikeuttaa kevään tuoreutta uhkuvien mäntyjen lomitse lumipälviselle harjulle — katoaa sieltä notkelmaan — nousee kalliolle — kiertelee urpivaan koivikkoon — häipyä sinne viehkeästi päyillen.

Älä hetkeäkään viivyttelä! Seuraa kevään kutsua! Lähde heti raikkaan tuoreille murtomaille!

Martti Jukola.

Põhjamaa noorsoo kehaline kasvatus.

Den nordiska ungdomens kroppsufföstran.

Meil eurooplastel on tõepoolest häbiväärt alati tunnistada, et oleme nii mõneski suhtes Atlantist sääl pool asuvaist palju taha jäänud. Mis meil siis puudub? Ei haridust, ei annet, ei võimalusi! Ei vaid meie oleme täiesti ilma ühistundeta, ja see tähendab palju. — Nii, mina väitan järsult, et see meil puudub, sest erandid on siin võrdlemata vähearvulised. — See puudus avaldub mitmel elualal, iseäranis aga saavad selle all kannatada võimlemine ja sport. Seda tahetakse ehk panna suure maailmasõja arvele, et meie harrastused peaks nüüd pääasjalikult koonduma ühiskonna uuesti ehitamisse. See töö nõuabki tõepoolest võimsaid mehi ja kõlbulisi naisi. Ja siis arvatakse vähendada võivat spordi tähtsust. Aga sarnaselt mõtlejad pole kaugeltki need, keda ühiskond tarvitab.

Nad ei märka, et ühiskonda ei kuulu ainult maailma mehed ja naised; noorsugu, kasvav põlv, meie, kes oleme — nii võime uhkesti ütelda — tuleviku põhjana, meid peab tähelpandama, meid peab arvesse võetama.

On selge, et rahva terve füüsiline arenemine on põhjaks selle vaimliselle jõule, ühistundele ja tulevikule.

See on juba ammu Amerikas omaks võetud. Ja sääline noorsugu on alati olnud varemini väljaarenenud ühiskonna teenistuse jaoks, kui ei kuskil Euroopas, eriti Põhjalas.

Selle sissejuhatuse resultaat on siis, et meil siin Põhjalas peab enam koolinoorsoo füüsilise kasvatusheaks tööd tegema. Sest noorena jõukarastamise tagajärg kestab läbi eluaja. »Vitsa peab noorest east väänama!»

Kui nüüd vanemad, kooliõpetajad ja muudki võtaks selle oma arusse talitaks selle järele, kannaks kõrssi ühisesse vihku, siis jõuaks ehk peagi sellele sihile lähemale, kuhu »yankid» on juba ülessäädanud oma tähelippu ja varsti ka sakslased oma »mustvalge-punase». Aga kuidas peab sarnast hiiglatööd — sest sarnaseks moodustub see tingimata — korraldama?

Mõnele tundub ehk koospidava ja ühendava põhjamaa spordi loomine ennekuulumatalt raskena, või koguni lihtsalt võimatuks tegelikult läbi viia. Aga see pole nii, koolisport on põhjamail arenenud juba nii kaugemale, et pääaegu igal koolil on oma väljaistvam anne esile tuua. On olemas palju näitusi sellest, et noorsugu juba kooliskäigu ajal võib jõuda kaugemale. Soomest võiks ette lugeda suure hulga esimese klassilisi spordiandeid.

Ettepanekud, mis siin allpool järgnevad, tunduval lugijalle ehk liig suurejoonelisina, aga asja lähemalt tundma õppides leiavad nad arvatavasti hääkskiitmist.

Kõige päält pole küsimus millegist muust vähemast, kui — *Põhjamaade meistervõitlusist*. Eri spordiharud, mis minu meelest kohased nende spordi võitluste eeskavasse võtmiseks on järgmised: *Üleüldine sport* (100 m., 400 m., takistusjooks ja 4×100 teatejooks, kuulitõukamine, oda- ja diskuseviske ja kõrgus-, pikkus- ja kepihüpped). *Uisusõit* (500 ja 5,000 m. ning ilu-uisutus). Hokkey oleks ka huvitav eeskavanummer. Suurte reisukulude tõttu on vist kõige kohasemad seitsmemehelised rühmad. *Suksesõit* (à 10 km.) tõmmaks kindlasti palju osavõtjaid ligi. Iga päälinn saaks oma osa.

Igal maal peaks enne tõsiseid võistlusi korraldama katsevõistlused, mis majandusesil põhjusil peetakse eri maakondades. Nende katsevõistluste põhjal saadetakse siis näituseks igalt maalt kaks või kõige rohkem kolm esitajat iga spordiharu kohta tõsistele võistlustele. See on lühidalt see, mis plaanitsetud ja mis kahjuks on ainult unistus, unistus rahuaegsist võistlusist, võitlusist, milles saaks näidata missugune veri meie soonis voolab.

Siis tuleb *võimlemine*, mis veel kümne aasta eest oli suures lugupidamises, nüüd aga jäänud mitmel pool meie maal kõrvalasjaks. Eriti Helsingis on noorsoo võimlemise vaimustus nii leige, et vähehaaval võib juba rääkida vastaseismisest, halvaks-panemisest. Ja miks? Vastus on lihtne: Meie praeguse aja uhkustoreduse ja õrnmoodsuse (välispidiselt) tõttu on paljudelle koolipoistele ja -tüdrukutele võimlemine nende väärtusest allpool. Mõni ei taha võimelda ka selle tõttu, et ta teeb seda halvemini kui teised. Se on siiski täielikult ekslik. Pole tarvis, et kõik oleks kõlbulikumad hiiglavõistluste või võimlemisettekannete jaoks. Pääsi on, et inimene püsib tervena ja erguna.

* * *

Nii siis — võimlemine koolides jälle au sisse! Õpetajad peaksid natuke valjemalt igasuguste »nõrkustunnistuste» päälle vaatama, sest need on sagedasti täielikult tarbetumad.

Igale klassile 3 tundi nädalas võimlemist on minimum-nõudmine. Pääle selle peaks tervishoiu üle palju laiemalt õpetama. Iga semestri lõpu eeskavasse peaks kuuluma ka võimlemise esinemine.

Edasi peaks korraldama suuri võimlemispidusi, milles oleks osavõtjaid kõikidest põhjamaist. See eeldab siiski, et igas linnas peab vähemalt üks võimlemisühing olema. Sellega annaks hoogu noorte vaimustusele. Kõik need nõuandmised on määratud eestkätt Soomele, sest Rootsist ja Norras peetakse koolivõimlemisest rohkem lugu, kui meil.

Seda peab nüüd lähemal ajal teoks tegema.

Asja tegelik külg on loomulikult palju raskemalt korraldatav. Kõige esimene tingimine on, et eelpoolnimetud eksiarmised kaotakse.

Teisel kohal seisab küsimus kõlbuliste õpetajate saamise üle, missuguseid ehk ka kergesti saadakse. Isikud — kõige kohasemalt üliõpilased — kes sooviksid suvel paarinädalalisi kursse toime panna oma kodukohus, võiksid tutvustada end Pihkala harjutamismetoodidega ja nii aidata spordi arenemisele kaasa. Harjutusraamatuks võiks soovitada magister Pihkala »Poiste spordi õpetust».

Viimane ja kõige raskem osa otsustamisel olevas ülesandes on majanduslike külge korraldamine. On enesestki selge et see on korraldatav abiandmistele varal, sest võistlusist ja õpetusest saadavad summad on võrratu väikesed võrreldes väljaminekutega. Abi siis! Aga kuidas?

Ühe ettepaneku järele määraks õpilaskeskused (toverikunta) aastast sisse ja väljaminekute teatud summa kooli spordiühinguile. See summa pandaks pärast arvesse. Suured spordiühingud peaksid korraldama noorsoole võistlusi, mille sissetulekuist osa jäetaks spordimeeste väljamaa reisude jaoks.

Viimasel juhtumisel peaks siiski pöörama valitsusvõimude poole, nende käest rahalist abi saamiseks. On palju tarbetuid asju, mis toetakse suurte summadega, miks peaks jääma siis just sport ilma.

Kas mõjuvat nüüdki ehk veel eelarvamised?

Valitsusvõimud mõtelgu järele, et mis nad nüüd paarikümne tuhande eest, seks peaksid nad hiljemini ohverdama mitu korda enam.

Loomulikult loodame ka suuremate äride ja rahameeste abi pääle. Need mõlemad on nii sagedasti kõikidest häddest ettevõtetest arusaamist üles näidanud. Loodetavasti ei unusta nad ka meid — noori. Ja ärgu seda tehku keegi.

Meis noortes põhjeneb Põhjala tulevik. Aga et meie võiks täita oma ülesannet, peaks meie ja meie ettevõtete vastu arusaamist ja osavõtmist olema kõikide poolt.

Gunnar Dahl.

STOCKMANN

MAANSUURIN
TAVARATALO

Tyttöjen Osasto — Osakond Tütarlastele.

Concordia tarjoo nyt opiskeleville tytöille tilaisuuden omassa osastossaan lausua ajatuksiaan julki ja vaihtaa mielipiteitä tuntemattomien tovereittensa kanssa. Osoittautukoon tyttöjen harrastuspiiri mahdollisimman laajaksi, vaihdettakoon mielipiteitä kouluasioista aina politiikkaan asti. Mutta sanottakoon ajatukset suppeasti ja selvästi; siten tulee tilanvähyyks suuressa määrin korvatuksi ja samalla kehittyvät kynänkäyttäjät oikeaan suuntaan.

Odotamme vilkasta osanottoa.

Toimitus.

Tütarlapsed, ärge unustage eneste osakonda!

Toimet us.

Enemmän itsekritiikkiä.

Kuulin kerran erään älykkään miehen sanovan, ettei hän tahtois missään nimessä kenenkään naisen seurassa katsella kaunista taideteosta tai viehättävää maisemaa. „Miksikä ette?” kysyi joku. „Siitä yksinkertaisesta syystä, ettei nainen osaa vaieta. — Ehkä yksi tuhannesta osaa”, lisäsi hän, mielestäni vain siksi, ettei tahotonut olla ylen epäkohtelias.

Ajattelin kauan näitä muutamia sanoja, ja minun täytyi sydämessäni myöntää, että syytös oli oikeutettu. — Tein huomioita sen jäljestä kaikkialla, ja tosiaankin — millainen hölynpölyn virta voi pursua viehättävänkin naisen huulilta! Tuntuu siltä kuin useimmat naiset pitäisivät velvollisuutenaan huudahdella kaikelle, mikä sattuu kiinnittämään heidän huomiotaan — samoin on säikähtelevä olemus naisen privilegio. — Ja millaisia ovat nuo huudahdukset sitten! Kaikki kaunis on „sööttiä” jne., en viitsi siteerata. Olen vain jyrkästi sitä mieltä ettei tuollainen „herttainen” tyhjäpäiväisyys sovi nykyajan naiselle. — Ken on vilkas, löytää kyllä mielialojensa tuliksi parempia sanoja kuin ovat kuluneet, sisällyksetömät huudahtelut. — Samoin tosikauniin edessä jokainen tunteva ihminen vaikenee — pitää hartautta. Eikä suinkaan kukaan epäile, ettei naisen sielu tajua kauneutta hyvinkin herkästi, mutta syy on siinä, että useat naiset pitävät velvollisuutenaan „pitää seuraa” niin innokkaasti, että eivät pysy tasapainossa, vaan menettävät todellisen itsensä ja siten pilaavat monta hetkeä itseltään ja muilta.

Kyllä meidän täytyy olla oma itsemme kaikissa tilaisuuksissa; uskon että miehetkin silloin tunnustavat naisen ihmiseksi, eikä „ilmiöksi”, kuten nyt usein vielä tapahtuu. — Painakoon visusti mieleensä jokainen nuori tyttö, että häntä odottavat yhteiskunnassa samat velvollisuudet ja toivottavasti pian kaikki samat oikeudetkin kuin miestä ja kasvattakoon itseään sen mukaan itsenäiseksi ja omaperäiseksi kansalaiseksi! Lopetan mielilauseellani: en ole humalavieras.

K a l e v i k k i K o k k o.

Nuori Voima.

(Noor jõud.)

Eräs nykyisen nuorison tärkeimmistä tarpeista on oma äänenkannattaja. Suomen nuorisolla on onni omata oivallinen sellainen Ilmari Jäämaan toimittamassa »Nuoressa Voimassa». Tässä ei tosin voida lähimainkaan selostaa sen monipuolisuutta, mainitsenpahan vain muutamia hajapiirteitä.

Useimmat numerot alkavat kasvatuskirjoituksilla tai suurten ajattelijain viisailla mietelauseilla. Sitten seuraa tarkempi perehtyminen suurten henkilöitten nuoruusvuosien ponnisteluihin. Täydennyksenä tähän liittyvät eri elämänuria valaisevat kirjoitukset »Jos rupeaisin . . .». Sitten seuraa osasto, missä lehden lukijat itse saavat esittää kirjallisia saavutuksiaan tai saavat ohjeita siinä suhteessa. Tämän jälkeen on kuuluisien kirjailijointen valiotuotteita jatkokertomuksien muodossa. Sitten on vuorossa tyttöjen osasto, jossa esitetään erilaisia käsitöitä tai kuuluisia tyttöjä. Sitten seuraavat vaihdellen kieliosasto, shakki-osasto, kokeilijain ja keksijäin osasto, tähtitieteilijäin palsta, piirtäjien ja valokuvaajien sivu, monenlaiset ongelma- ja ajanviettotehävät, ajattelua kehittävä vaihtelevat kilpatehtävät j. n. e. Vallan ihmettelee, että

Üks tähtsamaist praeguse noorsoo tarvidusist on oma häälekandja. Soome noorsool on sarnane, päris eeskujulik Ilmari Jäämaa toimetusel ilmuv: »Nuori Voima». Siin muidugi ei saa lähemalt seletada selle mitmekülgüst, nimetan ainult mõnda äärjoont.

Suuremalt osalt algavad numbrid kasvatusteadliste küsimisiga ehk jälle suurte mõtlejate tarkade mõtleteradega. Siis järgneb põhjalikum süvenemine suurte isikute noorusaastate püüdmisisse. Täiendusina sellele liituvad elukutseid valgustavad kirjutused: »Kui hakkaksin . . .» Siis järgneb osakond, kus lehe lugijad ise saavad esitada kirjanduslisi katseid ehk saavad juhtnööre ses suhtes. Selle järele on kuulsate kirjannikkude väljavalitud tooted järgnevate jutustuste kujul. Siis on järjekorras tütarlaste osakond, milles esitakse mitmesuguseid käsitöid ehk kuulsaid tütarlapsi. Siis järgnevad vahetumisi keele osakond, malenurk, katsetegijate ja ülesleidjate osakond, täheteadlaste veerg, joonistajate ja ülesvõtjate osa, kõiksugused õngitsemise- ja ajaviite ülesanded mõtlemist arendavad vahelduvad võistlusülesanded j.n.e. Tõega peab imestama, et sel-

samaan lehteen mahtuu niin paljon, että kukin saa osansa. Mutta sittenpä lukijat koettavatkin kilvan auttaa lehteään, joka auliisti suo palstansa ystäviensä erilaisille taitonäytteille. Mutta voidakseen vieläkin paremmin vetää nuorison kaikki kyvyt esille on lehti suunnitellut oman »Nuoren Voiman Liiton» perustamista, joka eri harrastuspiireihin jakautuneena soisi kullekin tilaisuuden aatetoveriensa kanssa edistystä mielialallaan. Sanalla sanoen, lehti koettaa kaikin tavoin ottaa nuorison asian omakseen ja sitä innolla ajaa.

lesse lehte mahub nii palju, et igaüks oma osakonna saab. Aga sellepärast just lugijad katsuvadgi ühe teise võidu kaasa töötada lehele, mis ohtralt oma sõprade mitmesugusille osuskatsetelle ruumi annab. Aga et veel paremini noorsoo kõiki andeid esile tuua, on leht kavadsenud oma »Noore Jõu Liidu» asutada, mis eriharrastuspiiridesse jagunedes võimaldaks igaleülele mõtteosalistega areneda omal huvialal. Ühe sõnaga — leht püüab igal kombel võtta noorsoo asja omaks ja seda vaimustuses edasi viia.

Ensio Hidén.

Eestin Koulunuorison Keskusliiton äänenkannattajan »Uudismaan» esimene ja teine numero ovat ilmestyneet ja saapuneet Suomeen. Ne sisältävät joukon yleissisältöisiä kirjoituksia (Mikä suunnaksi nyt? Miten nuorisoliike tulisi ymmärretyksi, pari poleemista kirjoitusta j. n. e. sekä runsaasti tietoja paikallisyhdistysten toiminnasta y. m.) Lehti ilmestyy kahdesti kuussa painoarkin kokoisena (paitsi kesäkuukausina) ja sen tilaus-hinta on 40 Viron mk. vuosikerralta. Tilaukset tehtäköön osoitteella: Uudismaa toimetus, Tartu, Riia tänav 2.

S. K. N. L.

Suomen Koulunuorisopäivät vietetään tänä vuonna S. K. N. L:n ja S. L. U:n toimesta edellisen liiton vuosikokouksen yhteydessä $25/6-1/7$ Helsingissä ja sen lähimmässä ympäristössä. Suomenlinnan historiallisille muistoille ja nähtävyyksille omistetaan ainakin yksi päivä. Suomen Messujen avajaisiin $27/6$ otetaan osaa. Huviretki tehdään Tallinnaan, jos onnistutaan edullisilla ehdoilla saamaan laiva. Koulunuorisopäivät päättyvät sitten S. L. U:n ja S. K. N. L:n yhdessä järjestämiin urheilukisoihin. S. K. N. L. on jättänyt oman osuutensa näiden juhlien varsinaisessa järjestelyssä Uudenmaan Toverikuntapiirille.

Yksityiskohtainen ohjelma ja tiedonantoja osaanottomaksuista y. m. julkaistaan seuraavissa numeroissa.

Concordian hallitus on päättänyt, että *VI Pohjoismainen Koulunuorisokokous* pidetään ensi heinäkuussa Tanskassa. Hallitus on jättänyt yliopp. Aage Clausen'ille tehtäväksi muodostaa juhlakomitean, joka määrää ajan ja paikan sekä laatii kokousohjelman. Lähempiä tiedonantoja julkaisemme seuraavissa numeroissa.

Toverikuntapiirien huomioon! Kehoitamme jokaista Toverikuntapiiriä lähettämään ainakin yhden edustajan Tanskan kokoukseen. Ryhtykää pikaisiin toimenpiteisiin Savon Toverikuntapiiriin esimerkkiä noudattaen matkavarojen hankkimiseksi iltamien avulla!

S. K. N. L:n Sihteeri.

Uudenmaan Toverikuntapiiriin kuulumisia. Suomen Koulunuorisoliitto on, saadakseen toimintansa kiinteämmäksi ja tuloksekkaammaksi, jakaantunut toverikuntapiireihin, joitten toverikuntia liittää yhteistoimintaan yhteinen kotipaikkakunta. Eräs näistä piireistä on viime marraskuussa perustettu Uudenmaan Toverikuntapiiri, johon nykyään kuuluu 7 toverikuntaa. Piiriin toiminta alkoi joulukuussa pienellä puhe- ja kahvi-iltamalla virolaisille. Kevätkausi taas alkoi yhteistoverikunnalla, jossa oli monipuolista ohjelmaa alkaen puheista ja lauluista komediaan ja tanssiin asti. Sitten seurasivat toverikuntien väliset lausunkilpailut, joissa myös ensi kerran ilmestyi perustettu vaihtolehti »Kirjokannel». Tavanmukainen komedia ja tanssi päättivät tilaisuuden. Vielä on piiri toverikuntiansa lähentämiseksi ja elvyttämiseksi järjestänyt kussakin koulussa yhden edustajakonventin, jonne muista toverikunnista on päässyt pari vierailijaa tutustumaan toisten toverikuntien toimintaan. Nykyään taas piiri on kovassa puuhassa Suomen Koulunuorisoliiton kesäkokouksen järjestämiseksi.

Ensio Hidén.

Savon Toverikuntapiiri. Syksyllä 1919 lähetti Suomen Koulunuorisoliiton Liittotoimikunta Savon Toverikunnille kehoituksen liittyä yhteen ja muodostaa Toverikuntapiiri, joka kokoaisi savolaisen koulunuorisoin yhteiseksi hyväksi työskentelemään. Hanke sai osakseen Toverikuntien yksimielisen kannatuksen ja joulukuun 21 p:nä pidettiin perustava kokous Kuopiossa.

Tuossa kokouksessa valittiin Piirille ensimmäiset virkailijat, määrättiin Piiritoimikunnan kotipaikaksi toistaiseksi Mikkeli, perustettiin oma lehti »Nouseva Savo», suunniteltiin kaunokirjallisen kilpailun järjestäminen j. n. e.

Ensimmäisenä olemassaolon ilmauksena järjestettiin Mikkelissä 27. III. 20. yleinen iltama, jonka arvokkaasta ohjelmasta mainitta-

koon m. m. raittiushenkinen juhlapuhe, ansiokas esitelmä kauneudesta ja niistä vaikutteista, jotka saattavat taiteilijoita kauneusarvoja tavoittelemaan, suuren orkesterin musiikki-esitykset, näytelmä y. m. Vaikka iltaman järjestäjät eivät saaneetkaan koulujen johdon taholta tulleen jarrituksen tähden vapaasti toimia sen onnistumiseksi, oli runsaslukuinen yleisö kuitenkin täysin tyytyväinen tähän savolaisen koulunuorisison yhteistyön ensimmäiseen saavutukseen. Tulot, toista tuhatta markkaa käytetään Toverikuntapiirin edustukseen Tanskan kokouksessa.

Tulevasta toiminnasta voidaan mainita kesäkuun 18—20 p:nä joko Savonlinnassa tai Mikkelissä vietettävä kesäjuhla. Myöskin on päätetty lähettää edustajana Tanskassa pidettävään Pohjoismaiseen koulunuorisokokoukseen lyseolainen Ale Einari Riipinen.

Suomen Koulunuorisotasavalta. Huhtikuun 1 p. kävivät S. K. N. L:n puheenjohtaja ja sihteeri sekä entinen monivuotinen puheenjohtaja herra Setälä Otavalla neuvottelemassa Suomen Koulunuorisotasavallan sijoittamisesta sinne. Paikkakunta soveltuu siihen tarkoitukseen erinomaisesti ja tarpeellisten huoneustojen saanti näyttää lupaavalta. Lähempiä tietoja seuraavissa numeroissa.

Concordian Tiedonantoja—Concordia Lugejatele

Allekirjoittanut hallituksen puheenjohtaja ja suomalais-virolaisen osaston toimitussihteeri on tavattavissa tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin 5—6 j. p. p. Helsingin Uuden Kirjapainon huoneustossa Ludviginkatu 6. *Martti Forsman.*

Concordia valitsus on otsustanud, et 6:es Põhjamaade koolinoorsoo kongress peetakse tuleval juuli kuul Daanis. Valitsus on otsustanud üliõpilase Aage Clausen'ille ülesandeks teha moodustada Kongressi toimkonda, kes määrab kongressi aja ja paiga ning seab kokku kongressieeskava. Lähemad teated avaldame järgmisis numbrites.

Concordia N:o 4 julaistaan Helsingin Suom. Normaalilyseon numerona.

Kuvia Otavalta, jonne ensikesäinen Suomen Koulunuriso-
Pildid „Otavalt”, kuhu tulevasuvine Soome Koolinoorsoo
Bilder från „Otava”, där Finska Skolungdomsrepubli-
 ken för nästa sommar skall förläggas.

CONCORDIA

Nordens andliga och
kamratliga enhet.

„Concordia res
parvae crescunt“

NUMMER 2

ORGAN FÖR NORDENS SKOLUNGDOM

MARS 1920

Sluten leden!

Snart är sommaren inne, då Nordens skolungdom skall samlas till ting i Danmarks däjeliga sköte. Sommarmötet är det sjätte i ordningen och våga vi hoppas, att de unga talrikt skola infinna sig. Men huru är det med de institutioner, som äga att utse representanterna? Finska Finland har sitt förbund och i senaste numret av »De unges forbund» se vi att förbundsorganisationen i Norge går stadigt framåt. Men Sverige, Danmark och svenska Finland? Vore det inte på tiden att gripa i med hårdhandskarna även där! Nyttan av att skolungdomen sammansluter sig är större än många tro. Särskilt för samarbetet med de andra länderna är ett förbund nödvändigt. De enskilda föreningarna kunna inte ensamma uträtta något, då de redan ekonomiskt äro för svaga. Men även i andra avseenden ha förbunden mycket att uträtta. I finska Finland skall man t. ex. i sommar organisera en stat av skolungdom med allehanda arbeten, kurser för villkorister, o. s. v. Och så kan ett förbund arrangera sommarböten, varje år på skilda orter, varigenom ungdomen bättre lär känna och älska sitt fosterland.

Arbete finnes! Därför skolungdom i Sverige, Danmark och svenska Finland, slut leden till förbund, medan tider är och för-sitt icke tiden i dådlös tillvaro!

Sommerstevnet.

I Anledning af den norske Red:s Forespørgsel (forfrågan) i Nr. 1 ønsker jeg blot at meddele, at der ikke er noget til Hinder for at det næste Sommerstevne afholdes i Danmark. Vi Danske vil selvfølgelig, hvis Stevnet henlægges til Danmark, helst afholde det i *den danske Del af Sønderjylland*.

Det heldigste Tidspunkt vil vel nok være *første Halvdel af Juli*, naar Sommerferien lige (just) er begyndt.

Den danske Red.

Huvudred. kan meddela hærtill, att styrelsen beslutit förlägga sommarmötet till Danmark. Tiden är dock ännu icke bestämd. Även Norge var påtänkt som mötesplats, men då det 1921 har förflutit tio år sedan Nordens skolungdom senast samlades där, ansåg styrelsen att ett litet »tioårsjubileum» skulle gå av stapeln. Alltså i nästa år! Vi haaber at de norske piker og gutter like dette.

Den kristelige gymnasiastbevægelse i Norge.

Det sies saa ofte at kristendommen har intet at gi ungdommen, allermindst den akademiske ungdom. Allikevel synes det dog som om man i den senere tid netop (just) inden studenter- og gymnasiastverdenen har begyndt at vende sig hen mot kristendommen som den eneste magt til frelse baade i det personlige liv og samfundslivet.

Og fordi vor tids ungdom er en ungdom med et aapent hjerte — behusket (besjålat) av idealier i det sociale spørsmåal og freds-spørsmåalet, — har den ikke langvei tilbake før den kan naa helt frem i erksjendelsen av at det fuldkomne findes alene i kristendommen, i Jesu Kristi efterfølgelse.

Og saa drives da den kristelige gymnasiastbevægelse i Norge under den lykkelige omstændighet at der i det store og hele er god grobund (jordmån) for kristendommen, og arbeidets resultater viser heller ikke noget andet.

Det der kommer frem for tanken som det første ved gymnasiastbevægelsen for den der hører hjemme her er sommerstevnet. Hver sommer arrangerer Norges kristelige studenterbevægelse, hvortil gymnasiastbevægelsen hører, et stort gymnasiaststevne.

Sidste sommers stevne var henlagt till den vakre turistby Lillehammer og hadde 200 deltagere, udelukkende russ (unga studenter, „gulnåbbar“) og gymnasiaster. — For hver av disse betyr dette möte ikke bare et minde om glade dage och lyse mennesker, men det er blit til en milespæl (milstolpe) paa veien fremover og en hvileplads som gir nye krafter med.

Bare bibeltimerne viste hvordan gymnasiastene var med, det var saa meget at tale om at man kom sammen tidlig om morgenen för reveljen gik, efter rosignal om aftenen og utover natten, ja endog paa toget fra mötet. — Det föltes (kändes) at her var det en livsak det gjaldt og enhver trak ut av foredragene og diskussionene noget for sig specielt.

Et saadant stevne staar som generalnævner for hele gymnasiastbevægelsen og viser hvordan en ungdom först blir riktig frisk og riktig glad i Jesu følgeskap.

I julferien holdes der tre stevner, „Boys Camp“ paa Odneshotel i Land, „Girls Camp“ paa Roa og et stevne paa höifjeldet ved Gjeilo for vestlandsgymnasiaster. Paa disse stevner er der tillsammans c:a 150 deltagere. Her nyttes ferien paa den bedste maate med skisport og fremforalt med avklaring av de mange vanskelige spørmaal som melder (inställa) sig i gymnasietiden. Foredrags-emnene fra Boys Camp kan gi indtryk av campens karakter: Ny tid og kristendom. — Vore interesser. — Bibelens tale. — Herternes revolution.

Gymnasiastbevægelsen drider ogsaa en utstrækt föreningsvirksomhet, ved de fleste av Norges gymnasier findes der kristelige gymnasiastforbund som gjennem sit foreningsliv, foredrag, diskussioner og bibeltimer fremmer den kristelige interesse og vekst blandt gymnasiastene.

Det gymnasiastbevægelsen gir gymnasiasten er ikke bare en idé, som ligger langt borte, en teori om kommende tiders herlighet, som saa mange av tidens idealer, — men den gir en sak av rent personlig og praktisk karakter som der daglig skal arbeides og kjæmpes for. Derfor blir gymnasiasten, som lærer at kjende sin Gud som en levende virklighet, et menneske, som tar sit liv alvorlig, og som söker ikke bare at faa, men at gjöre sig fortjent, — en egenskap som mangler (saknas) sterkt i vor tids karaktertræk (-drag).

Saa arbeider da gymnasiastbevægelsen efter fattig evne (för-måga) for den störste sak i verden, — og gaar det trods alt engang imellem smaat og trægt saa vet vi: **in hoc signo** — ved korsets merke skal vi seire!

Kaare Heftye Skollerud, Kristiania.

Idrott

Kroppskulturen bland de unga nordborna.

Skam är det i sanning för oss européer att alltid måsta erkänna, att vi i så mycket stå efter dem där på hinsidan Atlantens blå böljor. Vad är det som fattas gamla världens inbyggare? Icke är det bildning, icke förmågor och icke medel! Nej, den stora bristen ligger i vår fullständiga avsaknad av samhörighetskänsla. — Ja, jag säger djärvt fullständiga, ty undantagen härvidlag äro så försvinnande få. — Och denna avsaknad förmärkes på flere områden av livet, men särskilt är det gymnastiken och idrotten som drabbats härav. Man vill kanske skjuta skulden härför på den stora världsbranden, framhållande att vårt intresse huvudsakligen nu måste koncentreras på att bygga upp samhället. Starka män och dugliga kvinnor kräver visserligen detta arbete. Och man anser då att idrotten mindre bör beaktas. Men de som tänka så, höra åtminstone själva ej till dem samhället behöver.

De betänka ej, att det icke endast är världens män och kvinnor som äro samhället; ungdomen, det uppväxande släktet, vi som äro grunden — det kunna vi stolt säga — för framtiden, vi måste fram, vi måste understödas.

Och vi måste beskåras den frihet oss nu fattas att snabbare utveckla oss såväl i andligt som i kroppsligt avseende. Det är klart att en sund fysisk utveckling hos en nation ändå är grunden för dess andliga styrka, enhet och framtid.

I Amerika har man redan för länge sedan kommit under fund med ovanstående och ungdomen är där alltid tidigare utvecklad och beredd till samhällets tjänst än någonsin en europé, särskilt i Norden.

Slutsumman av denna inledning är sålunda att vi här i Norden mer böra arbeta för skolungdomens fysiska fostran. Ty det är som mer man skall stärkas för att orka genom livet. Ett finskt ord-språk säger så träffande: „Nuorena vitsa väännettävä!” (riset skall böjas som ungt).

Må föräldrar, skollärare och andra lägga detta på minnet och arbeta var för sig och draga sitt strå till stacken, så kan det hända att vi snart komma åtminstone ett stycke på väg mot det mål, där „yankees” redan slagit ned stjärnbaneret och tyskarna

snart sin „schwarz-weiss-rot”. Men huru skall ett dylik jättearbete — ty det blir det helt säkert — organiseras?

Att skapa en sammanhållande och enande nordisk idrott synes för många oerhört svårt, ja, kanske helt enkelt omöjligt att i praktiken genomföra. Men så är det ej, skolidrotten har redan hunnit ganska långt i de nordiska länderna, ja, varje skola kan alltid uppvisa åtminstone en förmåga. Att ungdomen redan under skoltiden kan nå långt finnes talrika exempel på. Man behöver blott nämna namn sådana som Ola Fogelberg, I. Salin, C. Enhörning (allmän idrott), H. Vasenuis, Kaj Hansen (sinning), Gunnar Krause (tennis), S. Säfvenberg, B. Carlsson och H. Nyström (bandy) för att alla idrottskännare skola inse detta.

De planer, som ha smitts och som nu föreligga läsaren synas väl djärva, kan jag tro, men vid närmare eftersinnande skola de kanske slå an.

Den första gäller ingenting mindre än **Nordiska mästerskapstävlingar**. De olika idrottsgrenar, som jag härvid anser lämpligast att upptaga på programmet äro följande: Allmän idrott (100 m., 400 m., häcklöpning samt 4×100 m. stafettlöpning, kulstötning, spjut- och diskuskastning samt höjd-, längd- och stavsprång). Skridskoåkning (500 och 5,000 meter samt konståkning). Bandy vore även mycket intressant att taga upp på programmet. På grund av de dyra reskostnaderna kunna sjumannalag anses lämpliga. Skidlöpning (å 10 km.) skulle säkert finna talrika deltagare. Varje huvustad skulle få sin del av arrangemangen.

I varje land borde före de avgörande tävlingarna anordnas utgallringstävlingar, vilka av ekonomiska skäl borde försiggå på olika orter. Från dessa utgallringstävlingar skulle t. ex. två man sändas i elden eller högst tre i varje gren från alla land. Detta är i korthet några utkast till det som tyvärr ännu är blott en dröm, en dröm om en fredlig tävlan, en kamp, där Fritjov-ättlingarna ännu kunde få visa vadslags blod det sjuder i deras ådror.

Så kommer gymnastiken, vilken ännu för tio år sedan värderades högt, men nu åtminstone i en del av det svenska Finland är en bisak. Särskilt i Helsingfors har bland den svenska ungdomen intresset för gymnastiken gått så ner, att det småningom kan bli tal om motsatsen, avsky. Och varför? Svaret är ganska enkelt: Tidens alltmer påträngande flärd och förfinnig (till det yttre) gör att ett flertal skolynglingar och skoltöser anse det under deras värdighet att gymnastisera. Mången anser väl även, att han ej vill gymnastisera, därför att han gör det sämre än andra. Detta är dock fullkomligt vänstervridet. Inte är det meningen att alla skola kunna göra jättekast eller gå på händerna. Huvudsaken är, att man håller sig frisk och sund.

Alltså, gymnastiken skall åter till heders i skolorna! Lärarna borde vara strängare med de många „svaghetsintygen”, vilka ofta nog äro fullkomligt onödiga.

Tre timmar gymnastik i veckan på läsordningen för alla klasser är minimifordran. Dessutom skulle undervisning i hälsolära meddelas i större utsträckning. Varje terminsavslutning borde på sitt program ha även en gymnastikuppvisning.

Sedermera borde större gymnastikfester anordnas, med deltagare från alla nordiska länderna. Förutsättningen härför är dock att åtminstone en större gymnastsammanslutning först bildas i varje stad. Intresset skulle härigenom spurras hos de unga. — Alla dessa råd avse mera Finland, ty i Sverige och Norge t. ex. beaktas skolgymnastiken mycket mera än hos oss.

Detta är nu teorien i korthet.

Den praktiska sidan av saken ställer sig naturligtvis mycket svårare. Den första förutsättningen för att något över huvud skall kunna göras, är att de ovan omtalade fördomarna bortelimineras.

I andra rummet ha vi frågan om dugliga instruktörer, vilken måhända mycket lätt låter sig ordnas. Personer, — helst studenter — som vore hågade att t. ex. ett par veckor under sommaren hålla kurser en var å sin hemort, skulle sätta sig in i Pihkalas träningsmetoder och sålunda bidra till att föra idrotten framåt. Som träningsbok rekommenderas mag. Pihkalas „Poikain Urheiluoapas” och mag. Artur Eklunds översättning av samma bok „Gossarnas Idrottsbok”.

Den sista och mest svårlösta uppgifter är ordnandet av den ekonomiska frågan. Att denna måste ordnas i form av understöd, är ju självklart, ty de små summor som inflyta från tävlingar och uppvisningar äro försvinnande små i jämförelse med utgifterna. Understöd alltså! Men huru?

Ett förslag är att konventet skulle årligen av sin budget avstå en viss summa åt skolans idrottsförening. För denna summa skulle sedan redovisas. — De stora idrottsföreningarna borde anordna tävlingar för skolungdom, från vilka en del av behållningen skulle reserveras för de unga sportsmännens utrikesresor.

Det är väl dock till statens myndigheter vi i sista hand få vända oss med en ödmjuk anhållan om understöd i form av penningar. Det är så mycket onödigt som nog får understöd i riklig mängd, varför skall idrotten just bli lidande.

Är det fördomar som spela in här igen?

Myndigheterna må betänka att det de nu kunde så med några tiotaltusen mark, det skola de i framtiden skörda flerfaldigt.

Vi våga naturligtvis även räkna på större firmors och enskilda finansiärens understöd. Dessa båda ha ofta visat förståelse för

alla ädla företag. Och de svika ej oss unga heller, må vi hoppas. Och må ingen svika oss.

Det är på oss unga som Nordens framtid bygges. Men för att vi skola kunna vara den starka grundval, som allt skall bygga på, måste vi räkna på förståelse och medhåll av alla.

Gunnar Dahl.

Flensburg tysk.

Efter Afstemningen i 2. Zone d. 14. Marts 1920.

„For mange vil Resultaterne i Gaar have været en dyb og smertelig Skuffelse (missrækning). Vi hører ikke til dem, som er blevet skuffede.“

Heimdal d. 14. 3. 1920.

Det gik — desværre — som de besindige (besinningsfull) Danske, der ikke var faldet for den hensynsløse annektonistiske Kampagne, havde ventet:

Flensburg viste sig at være en tysk By!

Det er et sørgeligt Faktum, men det er ogsaa et Faktum, der staa fast til Trods for al Raaben (rop) op om tysk Valgtryk och Valgsnyderi (bedrægeri).

Men til Trods for Afstemningens Udfald og til Trods for, at den endelige Afgørelse nu ligger i den internationale Kommissions Hænder, kan den annektonistiske Presse ikke holde sig fra en fortsat uforsvarlig Agitation for et tysk Flensburg indenfor Danmarks Grænser og med det aldrig frygtsomme konservative Blad »Nationaltidende» i Spidsen slaar den nu drönende (dånande) Slag for yderligere at ophidse Befolkningen, af hvilken den største Del allerede længe har været bjægtagen af de chauvinistiske Journalisters letköbte nationale Forhaabninger. Fornuften er hört op at raade, en vild Begejstringens Ekstase har taget Magten fra den, Ord som »Tyskerven», »tysk Hallunk» og »Landsforræder» slynges i Hovedet paa enhver Besindig, der önsker og stræber efter en fornuftig og retfærdig Afgørelse av 2. Zones og Flensburg Bys fremtidige Skæbne (öde).

Den betydeligste af de sönderjyske Förer, *Minister H. P. Hansen*, har fra Begyndelsen af stillet sig paa det rette Standpunkt, Selvbestemmelsesrettens, og det danske Folks Agtelse for den gamle, prøvede Hövding bör — og vil — ikke svækkes (försvagas) fordi, han i sidste Instans fik Ret. Befolkningen i Flensburg og Mellemslesvig bör selv afgøre sin Skæbne, d. v. s.

det skal være den Befolkning, *der* (som) *er* der i 1920, der tager Bestemmelsen, og ikke den, *der var* der i 1867 og 1884.

Der er blevet skrevet og talt saa meget om, at Tyskerne — specielt Prøjserne — i Löbet af de 56 Aar, de har været Herre i Sönderjylland, ved deres Volds- og Tvangsregimente skal have skadet Danskheden saa forfærdelig meget. Mon dette er Tilfældet? Jeg tror det ikke! For hvad ægger mere end Vold og Tvang til standhaftig at holde fast ved det en Gang tagne Standpunkt? *Fremmedherredømmet kan paa ingen Maade have bragt en stor dansk Majoritet ned til en endog meget kneben Fjerdedels Minoritet!*

Det er umuligt!

Man kan ikke andet end give »Socialdemokraten» Ret, naar den efter Afstemningen skriver:

„Efter Afstemningen i Gaar vilde det være en forbryderisk Daarskab at ønske Flensborg og de fleste kommuner i Mellemlesvig til Danmark.“

Og jeg vil föje til, at det vil være en uaftvættelig Skamplet paa den danske Nationalære.

Aage Clausen.

Diskussionsfrågor vid skolförenin- garnas, konventens, möten.

1. *Vad kunna och böra vi göra för spridandet och understödandet av Concordia?* Uppgifter om Concordia, prenumera-tionsavgift m. m. finnas i ledande artikeln i N:o 1 och på annat ställe i detta nummer. Eventuella beslut böra snarast möjligt insändas till red.

2. Representanter till Sjätte nordiska skolungdomsmötet i Danmark sommaren 1920, och för Sverige, Danmark och sv. Finland: Skolungdomsförbund i dessa land.

Efterföljansvärt.

Genom stud. Ludvig Nøstdal jr har i Kristiania samlats över 40 kr och får red. uttala sitt varma tack därför. Vård stor tack är även en person i Helsingfors, som till Concordia donerat 1000 mk. Finnes det flere magnater? Concordia (vars finanser äro mindre lysande) träffas under adress: Helsingfors, Fabriks-g. 3. D. 31. »Även de minsta bidrag mottagas med tacksamhet.»

En dansk Digterprofil.

Emil Bönnellycke.

Blandt de mange unge danske Digtere, som har debuteret i de sidste Aar, er der fire Skikkelser, som rager højt op over almindelige Dilettantpoeter: Hans Hartvig Seedorf, Jörgen Vibe, Peter Schindler og Emil Bönnellycke. De har ikke meget tilfælles. Seedorf synger sine bakkalaniske Følelser ud i klingende, ofte kunstlede Vers; hos Jörgen Vibe møder man en fin, yndefuld Stemning, der dog ikke altid har fundet et heldigt Udtryk. P. Schindler og E. Bönnellycke derimod haar een Ting fælles, nemlig urokkelig og begejstrende Tro paa Ungdommen. Schindler virker for sin Tro som katolsk Præst, dels ved sin Digtergærning, dels som Ungdommens Apostel. E. Bönnellycke virker vist ikke; han er Vagabonden, Sommerfuglen, der flagrer fra Blomst til Blomst og giver sine Følelser Udtryk i stemningsfulde Digte eller skarpe, realistiske Billeder fra det Liv der omgiver ham.

I sin Debutbog »Ild og Udom» har Emil Bönnellycke et dybtfølt Digt »Hjertet». Det er det første i Bogen og det er tillige et Programdikt. —

Der er en Livsglæde, et ungdommeligt Overmod og en lidenskabelig Ild i disse Vers, der bruser ud i Rytmer og trænger sig fanfareagtigt frem; det er en højstemt Hymne til Hjertet, Livets Midtpunkt. — Livets Sødme strømmer i dets Slag. Dets Blod er Vin, der bankes ud i alle Aarer og giver ny Kraft, ungdommeligt Liv og Glæde, men ikke blot Liv; ogsaa Tro paa Livet og Tak for Livet, Tak, »fordi man ufortjent med Livets Under mødtes», Tak for alle Tanker, store og smaa, kaade og alvorlige.

»Det banker af saa vild og ung en glæde.

Det banker af en Hymne til Guds Dag.

Hjertet gemmer det i sine Kamre,

Livet, Livet! Hör, o hör, det hamre!

Man hörer det hamre i Versets Rytmer Digterens Hjerte, og man föler sit eget banke højt i Takt dermed. Det er ikke blot en Hymne, det er en Sejrssang, der har optaget noget af P. M. Möllers bekendte Stemning i sig (»Vi, vi skal — — —!») Rytmen er ligesom i hans andre Digte sikker og fejlfri; Billederne smukke og malendé. Dog virker ofte enkelte Vers noget forcerede. Helhedsvirkningen er god og begejstrende.

»Ild og Ungdom» kaldte E. Bönnellycke sin første Bog, og for ham er de to Ord i Grunden det samme. Ligesom i hans senere Böger er der et Mod og en Livsførelskelse i næsten alle

Linier, der är en Glæde over bare det at være til. Han er en moderne Folmer-Sanger Type, der er grebet af Livets Hvirvel, af den ydre Skönhed og glad synger om, hvad han ser og hörer i Staden og paa Landet. Intet er ham graat og kedsommeligt. Han suger Stemning af den myldrende Gade, som af den stövede Landevej. Men först og fremmest er han dog ligesom Johs. V. Jensen storstadsberuset. Mylderet, Larmen, Trængslen, Virvaret betager og henriver ham. Og gaar han paa Vesterbro en Forarsdag, er han ikke bange for at erklære en gammel Kiosk sin Kærlighed, ja han elsker endog Wiskyreklamerne paa Gavle og Tage. Og hvorfor? Fordi »idag synes alle Bekymringer fjerne!» Her er han först rigtig sig selv, den livsglade, for hvem Sorgerne bliver til Galgenhumor, og for hvem to blöde Pigeøjne er Glæde og Liv. Men bag denne overstrømmende Glæde skjuler der sig noget alvorligt. I «Stille Stier» synger han om det dybere i ham, om sin Sjæl, og der er en ubevidst Længsel i ham. Efter hvad? Efter Evighedslyset! Paa dette Punkt kan han paa en Maade sammenlignes med Paul Verlaine; thi ogsaa Bönnelycke er trods sit Zigenersind en dyb Natur. Hans dybere Stemninger slaar dog aldrig over i Melankoli. De er alvorlige, sunde Selverkendelses Øjeblikke; men saa bruser hans Livsmod atter ud, han föler sin Ungdom, og han tror paa sin Ungdom. Der er en Friskhed og et Liv over ham, som man ikke finder Mage til.

I Digtsamlingen »Festerne» har han et friskt og jublende ungt Digt: »Lykken.»

En Tak til de Stationer med Personer og Signaler,
til de lokale Tog, som Ekspressen overhaler,
En Tak til Glimt af Mennesker — en stille Tak, fordi
de varsomt veg tilbage, mens vi buldrede forbi. . . .

En Tak til alle Bladene i Jordens Billedbog,
En Tak til den Maskine, der beforder dette Tog!
At suse gennem Skove — at buldre gennem Byer,
Fra en Rude se Alverden — det er Livets Eventyr.

»Jeg tror ikke nogen anden dansk Digter kunde rette en Tak til et Lokomotiv uden at virke komisk. — Bönnelycke har gjort det endda med poetisk Virkning», siger en dansk Referent om dette Digt.

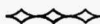
Emil Bönnelycke er ikke en stor Aand, ikke en dybsindig Tænker; han sætter ikke saa meget Problemer under Debat og diskuterer heller ikke de sociale Forhold; han synger om det daglige Liv. Men til Gengæld forstaar han med sin Aladdinslampe at gengive dette i vidunderlige Stemninger og ypperlige

realistiske Billeder. Han er Impressionist; men han fæstner ikke sine Billeder til Lærredet; han synger dem ud i sejrstolte, fanfareagtige Rytmer, — og hans Sang er Liv!

»Hjertet gemmer det i sine Kamre,
Livet, Livet! Hör, o hör det hamre!«

Helsingfors 22. 11. 19.

Bengt Wolontis.

Concordias flickspalt

Redaktrisen eftersøkes allt fortfarande. Vi ligger i energiska underhandlingar på flere fronter och torde saken klarna i en nära framtid. Intresset är nog stort på alla håll, men blygsamheten tyckes vara större. Var finnes den modiga utvalda? Redaktionen består nog inte av skräckinjagande vildar från Söderhavsöarna. O, nej, vi skall prestera ett ovanligt hövligt bemötande.

Litteratur

„Gymnasiasten“

heter ett av de mange gymnasiastblade, som i den senere tid har sett dagens lys i Norge. Det utmerker sig fremfor de övrige ved sin ungdommelige friskhet og pågåenhet både med hensyn til stoff og utstyr. Den driftige og dyktige redaksjon består f. t. av d' hrr. *Rolf Halvorsen* og *Reidar Baanrud*, Kristiania.

Bageri—Café

Boulevardsg. 9.

EKBERG

ALBA BLOMSTERHANDEL

St. Robertsg. 2.

(Hörnet av Georgsg.)

Vid Mac Elliots murar.

En episod ur Frihetskriget i Finland, upplevd och skildrad av eleven i Grankulla samskola *Ragnar Grönvall*.

Det är i Porkala skären natten mellan den 25:te och 27:de februari anno Domini 1918. Mörkret ligger tätt över holmarna och havet. Granar och tallar knaka och kvida i den starka blåsten. Mellan de rivna molnen tittar månen då och då fram. En och annan stjärna blinkar genom mörkret. Så lugnar vinden. Våt snö börjar falla ned. Det slår om till blida.

Tyst, vad är det! Det låter som hästtramp, fnysningar, stön? Kanske det blott är vinden som suckar i trädtopparna? Nej! Ur mörkret dyker en rad av hästar och slädar. I slädarna sitta tysta gestalter med gevär på knäna. Bredvid tåget galopperar en och annan ryttare. Allt är så tyst, dödstyst. Endast hästarnas tramp och fnysningar föras av vinden bort över isarna. Männen i slädarna yttra knappt ett ord . . . . . Genomfrusna, våta, trötta efter dagar av strider och strapatser sitta de, var och en försjunken i tankar, tankar ej av det ljusaste, gladaste slaget. Nej! De veta, att deras företag är dömt till undergång och de själva med, om denna färd misslyckas. Tärningen kastas för sista gången. Nu gäller det blott att se, hur den faller.

Över holmar, genom täta granskogar slingrar sig tåget. Så åter ut på isarna. Flödvattnet går stundom ända upp över medarna. Kuskarna köra försiktigt, med långa avstånd mellan slädarna, ty isen är ställvis rätt svag. — Så kommer tåget slutligen ända ut till yttersta skären. Genom dunklet i den svaga gryningen se männen i slädarna sitt mål, Mac Elliot, som en mörkare dimmkomplex ute mot öppna havet. Då går genom hela tåget ett dämpat »halt!» Släde efter släde stannar. Männen hoppa ur Befallningar utdelas. Kuskarna köra slädarna bort bakom närmaste holme. Det kommanderas uppställning. Som en svart mur avteckna sig krigarna mot det vita snötäcket. En parlamentär galopperar bort mot fästningen. De se honom som en mörk prick försvinna ute på isfältet. Så kommer den långa väntan. Vinden viner åter kall och bitande. I öster gryr dagen och dunklet skingras så småningom. Så går solen upp borta vid synranden i all sin glans och ger färg åt tavlan. Mac Elliots väldiga, grå murar höja sig som en holme ur ishavet. Utkiken uppe på en av kobbarna spejar förgäves mot fästningen. Intet synes, intet höres. Men nej! Där kommer en man över isfältet springande från fästningen. Några ryttare rida emot honom. Det blir liv och rörelse bland krigarna. Så en tyst, andlös spänning. Vad bud? — — — — »Alle man till slädarna, Mac Elliot är

vårt!» ljuder ropet. Vapen slamra, hästar stampa oroligt. Den ena släden efter den andra far i susande fart mot fästningen. De trötta krigarna ha fått liksom nytt liv i sina stelnade lemmar. I galopp går färden över istäcket och snön yr om medarna. Då ljuder knallen av ett skott, så ännu ett och ännu ett. Snart falla skotten tätare. En kulspruta blandar sig i gevärselden. Hästarna kasta åt sidan och stegra sig. Slädar stjalpa. Tre kulsprutor spela redan på fästningen och en mot den. En ryttare kommer i karriär. »Framåt!» — — ljuder ropet över isen. Elden blir häftigare. Bakom hästarna ligga männen och skjuta. En och annan släde jagar bort i sken, kulorna vina tätt. Små snömoln synas här och där, då kulsprutorna sopa fram. En ryttare ser man falla ur sadeln. Två män stå och hålla en skengalen häst. En kula slår mot hästens hov och med ett våldsamt ryck gör djuret sig löst och jagar bort. Männen tumla omkull på isen. Några släpa efter slädarna hängande i armarna. En släde kommer körande med en sårad i. En ryttare ses rida av och an och hejda de flyende. Isen brister under hästen, vattnet sprutar högt upp, men med ett hopp är häst och ryttare åter uppe på iskanten. Då ljuder kommandot: «Tillbaka!» Hästarna äro redan omöjliga att hålla. Kanonelden är stark. Visslande fara gevärskulorna genom luften. Den ena släden efter den andra vänder och jagar bort.

Uppe på en kobbes högsta spets stå två män. Den ena är krigarnas anförare. Han står med en kikare för ögat, men blicken skymmes av något fuktigt, varmt. Med låg röst giver han åt den andre befallningar. Snart ses hästar åter skickas ut efter dem, som ännu blivit kvar på isen. Mången vägrar att komma. Mitt i kulregnet stå de lutade mot gevären, blicka hotfullt mot fästningen och tända lugnt sina pipor. Det är män, som äro bragta till förtvivlan och intet högre önska än att få falla för en kula.

Småningom sätter sig tåget av hästar och slädar åter i rörelse. Många slädar äro tomma. De som nyss sutto i dem, sitta nu som fångar i Mac Elliot. — Färden går tillbaka i samma spår man kommit. Solen strålar över snövidderna. Ljuset är bländande. Men tåget går så tyst, ännu tystare än det kommit. Männen sitta nedhukade i slädarna, med sänkta huvuden och en dyster blick i ögonen. Kanonerna, som ännu dåna, sända dem en sista hälsning från den fästning, mot vilken deras krafter brötos. Våldiga vattenpelare stiga ur isen där granaterna slå ned. Så tystna småningom även kanonerna. Man hör endast de uttröttade hästarnas stönande andhämtning och vindens vinande, där den sopar snön i moln över isältet.

Korrespondens

I denna avdelning bliva de av Concordias läsare, som önska träda i korrespondens med varandra, i tillfälle att *gratis* publicera namn, adress och ämnet, rörande vilket brevväxlingen skall ske. Vi hänvisa till ledande artikeln i nummer 1.

Anmälningarna sändas, tydligt skrivna, till huvudredaktionen, Helsingfors, Fabriksg. 3. D. 31.

ENVAR, som vill följa med dagens liv och strävanden i SvenskaFinland, skall hålla sig med
Svenska Tidsningen

Prenumerationspris: Finland 4 mk per månad 22:50 för halvt år, utomlands 10 mk per månad.

Herrar Skyddskårister! Kostymer fr. 225:—
Mantlar fr. 260:—
Alltid i lager. Mössor fr. 20:—

Bälten, revolverhölster, patronväskor. Kokarder & armsköldar för de 20 olika distrikten m. m.

Finska Militärekiperingen
M. Kotschack.

Georgsgatan 13. Helsingfors. Telefon 12 96.
Order till landsorten expedieras omsorgsfullt.

»De Unges Forbund»

Organ for Norges gymnasiaster.

Concordia bør og skal være det blad hvori Nordens skoleungdom behandler alle spørgsmål og sager av felles interesse. — Gjennem **De Unges Forbund** vil man kunne lære den norske gymnasiast og hans spesielle interesser å kjenne.

Abonner på „D. U. F.“ — Kr. 2 — pr. halvår

Adresse: Vinjes gt. 3, Kristiania, Norge.

Prenumerera på Concordia!
Annonsera i Concordia!
Gynna Concordias annonsörer!

Kirjoja nuorisolle

Kaunokirjallisuutta.

H. R. Halli. Neljännen ulottuvaisuuden mies. 7:50.

Lauri Kivinen, Karjalan puolesta. Vapaussotamuistelmia Vienan Karjalasta. 10:—

Ernest Lampén. Meiltä ja muualta. Hauska matkailukirja.

V. T. Lahtimies, Vanhan arvoituksen ratkaisu. Salapoliisiroomaani 8:—

Sylvia Solki, Kun sydämet erovat. Romaani. 3:50.

Kurki Suonio Nuori seppelä. Runokokoelma 7:—

Courts-Mahler, Rakkaus voittaa. Romaani. Ilm. Jouluksi.
— *Prinsessa Lolon* perintö. Tyttöromaani. 7:50

Jack London, Klondyken kuningas. Romaani. 10:—

Stein Riverton, Prinssi ja kauris näyttelijätär. 1:50.

Snorre Sturlason, Kuningastarinoita. Kuvitettu. 9:—
sid. 11:—

Esperanton oppikirja

Vilho Setälä, Esperanton opiskelu opas. 4:—

Urheilun alalta.

Urheilukalenteri VI. 5:—

Nuorison itsekasvatuskirjoja.

William G. George. Amerikkalainen nuorisotasavalta. Suomen koulunuorisoliiton toimesta suomensi Vilho Setälä 8:—

Pekka Kalervo, Tahdotko menestyä. Swett Mardenin mukaan 4:—

Huumoria.

Jalmari Finne, Luru Kiljunen ja hänen Hömppänsä. 4:50.

Veli Giovanni, Jyry Jaakon päiväkirja Kuvitt. R. Rindell 7:—

Veli Giovanni, Pilajuttuja ja piirroksia. Sarjajulkaisu, koti- ja ulkomaista huumoria N:o 1—6 à 2:—

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki.

920 P
Ar Concordia

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

Helsinki—Helsingfors

Haarakonttoreita:	Avdelningskontor:	Jaoskonnad:
120	120	120
kaikkiällä Suomessa	överalit i Finland	igal pool Soomemaal.
OMAT VARAT:	EGET KAPITAL:	OMA KAPITAL:
(v. 1919 lopussa)	(vid 1919 årsutgång)	(1919 a. lõpul)

145,000,000 mk.

Oy. Suomen Urheiluaitta Ab.

Helsinki, Fabianinkatu 16.

Urheiluväen urheiluliike. Hyvin lajiteltu varasto kaikkia urheilutarpeita.	Idrottsmännens sportaffär Vålförsett lager af alla idrottsartiklar.	Sportlaste spordikauplus Hästi varustatud ladu kõigesugu sportitarvetest.
--	---	---

Suomalaisten Ylioppilaiden Äänenkannattaja

Helsingissä, 1920. Helsingin Uusi Kirjapaino Osakeyhtiö.